

TIETOKIRJOJA KOULUUN!

Lukuvinkkejä
yläkouluun ja
toiselle asteelle

*KOONNEET ANNI HAIKO,
SAANA RYTI LAHTI JA ANNE MÄNTY NEN*

KYMMENIEN TUHANSIEN TIETOKIRJOJEN VALTAKUNTA

Taustoittavaa ohjelmaa lähes päivittäin

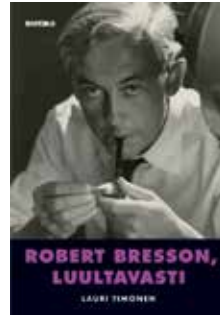
Tiina Raevaara
**IKUISEN ELÄMÄN
LYHYT HISTORIA**

Merlin Sheldrake
**NÄKYMÄTÖN
VALTAKUNTA**

Milo Beckman
**MATEMATIIKKA
ILMAN LUKUJA**

Lauri Timonen
**ROBERT BRESSON,
LUULTAVASTI**

Liv Strömquist
PEILISALISSA

Eskelinen & Ylönen
**TYHMENEVÄ
DEMOKRATIA**

Julian Baggini
**FILOSOFIGISEN
AJATTELUN OPAS**

Hannu Reime
ISRAEL/PALESTIINA

NÄMÄ JA 57 149 MUUTA TEOSTA

KAISANIEMENKATU 5
KAISA-TALO, HELSINKI
sivullinen@rosebud.fi

+358 40 017 8965

ROSEBUD
SIVULLINEN

KAIKKIEN ROSEBUD-
KAUPPOJEN YHTEYSTIEDOT
JA VALTAVAN VALIKOIMAN
LÖYDÄT MYÖS VERKOSTA.

www.rosebud.fi

SISÄLLYS

Pääkirjoitus: Tietokirjoja kouluun ja elämään • 2
Harjoituksia • 4

LUKUVINKIT

Yhteiskunta ja politiikka • 8
Ympäristö ja luonto • 16
Luonnontieteet ja teknologia • 21
Historia ja kansatiede • 25
Filosofia • 31
Kieli ja kirjallisuus • 34
Terveys, hyvinvointi ja elämäntaito • 39
Raha ja kuluttaminen • 44
Taide ja musiikki • 47
Urheilu ja liikunta • 51
Harrastukset • 55
Elämäkerrat • 59
Matkailu • 64
Ruoka • 68
Esseet • 71
Selkokirjat • 75

TIETOKIRJOJA KOULUUN JA ELÄMÄÄN

Tietokirjallisuus mainitaan usein äidinkielen opetuksesta puhuttaessa, ja lukion opetussuunnitelmien perusteissa (ops) sillä on merkittävä asema kaunokirjallisten ja erilaisten mediatekstien rinnalla. Perusopetuksessa tietokirjallisuus kuuluu laajemmin monilukutaidon tavoitteisiin, joilla pyritään monenlaisten tekstien ymmärtämisen, tuottamisen ja käyttämisen taitoihin.

Lukion ops:ssa yhtenä tavoitteena on, että ”opiskelija kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden **tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan** – ja osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituksiperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä” [lihavointi AM]. Elämyksellisen ja tulkitsevan lukemisen lisäksi tietokirjat tarjoavat toki myös tietoa itseään ja samalla ymmärrystä siitä, miten tieto syntyy, mihin se perustuu ja miten sitä voi esittää. Siksi tärkeä onkin myös ammatillisen koulutuksen tavoitteissa mainittu tietolähteiden hyödyntäminen ja niiden luotettavuuden arviointi ja oman alan tekstilajien tunteminen ja käyttö.

Tietokirjoista monia voi lukea elämyksellisesti ja tulkita, mutta niillä on muitakin tehtäviä. Sana *tieto* on nimittäin johdettu sanasta *tietää*, joka puolestaan on kielentutkijoiden mukaan ilmeisesti johdettu sanasta *tie*. Tällöin verbin *tietää* alkuperäinen merkitys olisi ollut ’opastaa tielle, löytää tie’. Tämä etymologia eli sanan alkuperä kuvaa tietokirjallisuutta paremmin kuin hyvin. Tietokirjathan ovat väylä tietoon, jonka joku muu – siis tietokirjailija tai useampi – on kirjoittanut luettavaan muotoon ja joka on kustannettu eli tuotettu teokseksi.

Tietokirjan tekijät ja kustantajat ovatkin suunnannäyttäjiä, jotka opastavat ja auttavat löytämään tietoa ja ehkä jopa omannäköisen tien elämässä. Tietokirjalla voi olla nuorelle lukijalle erityistä merkitystä juuri itsennäköisen identiteetin ja tulevaisuudensuunnitelmien kannalta. Voi olla, että minustakin tuli humanisti ainakin osin vuonna 1985 ilmestyneen Matti Kuusen ja Pertti Anttosen kiehtovan *Kalevalalippaan* ansiosta.

Tämä tietokirjaluettelo on viides yläkouluun ja toiselle asteelle tarkoitettu tietokirjojen vinkkikokoelma. Neljä aiempaa ovat ilmestyneet vuosina 2016, 2018, 2020 ja 2022. Tämän luettelon ovat koonneet suomen kielen opiskelija Anni Haiko ja yleisen kirjallisuustieteen opiskelija Saana Ryttilahti, jotka ovat perehtyneet tietokirjallisuuteen

maisteriopinnoissaan. Suomen tietokirjailijat on julkaissut lukuvinkkikatalogeja myös alakouluun ja esiopetukseen vuosina 2017, 2020 ja 2023.

Luettelo on aiempaan tapaan jäsennetty teemoittain ja osin lajeittain. Teosten ryhmittely on väljä eikä vastaa suoraan kirjastojen tai kustantamojen luokituksia. Kirjojen esittelyn yhteydessä on kuitenkin kerrottu kustantajan ilmoittama kirjastoluokka.

Luettelo tarjoaa ajankohtaisen ja monipuolisen joukon erilaisille ja eri-ikäisille nuorille sopivia tietokirjoja. Mukana on myös selkokieliä teoksia, jotka tarjoavat luettavaa kielellisesti ja tekstuaalisesti helpotetussa muodossa.

Nuorille sopivia tietokirjoja ilmestyy parissa vuodessa enemmän kuin saamme luettelon mahtumaan. Se on siis valinnan tulosta. Tavoitteena on kuitenkin ennen kaikkea antaa vinkkejä sekä kannustaa lukemaan ja etsimään tarvittaessa lisää luettavaa kirjastosta tai kirjamesseilta. On hyvä muistaa, että nykyisin monia kirjamesseja ja -tapahtumia voi seurata myös etäyhteydellä – näin kirjallinen keskustelu ja tietokirjakulttuuri on yhä useamman saatavilla. Antoisia lukuhetkiä!

Kuva: Sasa Tkalean / Helsingin yliopisto

Anne Mäntynen

Kirjoittaja toimii tietokirjallisuuden ja tietokirjoittamisen professorina Helsingin yliopistossa ja on Suomen tietokirjailijat ry:n varapuheenjohtaja

Lähteet:

Ammatillisten perustutkintojen yhteiset osat. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen. Osatavoitteet. https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/yhteinentutkinnonosa/tutkinnonosat_106727. Helsinki: Opetushallitus 2024.

Kuusi, Matti & Anttonen, Pertti 1985. *Kalevala-lipas*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Lukion opetussuunnitelman perusteet 2019. Suomen kieli ja kirjallisuus. <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/lukiokoulutus/6828810/oppiaine/6828951>. Helsinki: Opetushallitus.

Suomen etymologinen sanakirja. Kotimaisten kielten keskuksen verkkojulkaisuja 72. URN:NBN:fi:kotus-202259. Päivitetty 15.8.2024.

HARJOITUKSIA

Vihkosen kirjoihin, ja tietokirjoihin yleisestikin, voi perehtyä tarkemmin esimerkiksi oheisten harjoitusten avulla. Näissä harjoituksissa huomio kiinnitetään ensisijaisesti kirjojen sisältöihin, aihepiiriin ja tiedon luotettavuuteen, mutta mukana on myös harjoituksia esimerkiksi arvioiden ja keskustelun merkityksestä. Tässä esitetty on kuitenkin vain yksi näkökulma. Kirjoja voi toki tarkastella ihan vain esitystavan tai tyylin kiinnostavuuden kannalta.

1

Tarkastelkaa Kansalliskirjaston julkaisutilastoja osoitteessa www.kansalliskirjasto.fi/fi/vapaakappalepalvelut/julkaisutilastot

Mistä aihepiireistä Suomessa ilmestyy eniten kirjoja?

Pohtikaa, miksi juuri näistä aihepiireistä ilmestyy paljon kirjoja.

Valitkaa yksi aihepiiri ja tarkastelkaa sitä käsittelevien kirjojen määriä.

Miten kirjojen ilmestymismäärät ovat kehittyneet?

2

Tarkastelkaa yleisten kirjastojen luokittelua osoitteessa finto.fi/fi

Verratkaa tätä kymmenkohtaista luokitusta vihkosen luokkiin.

Mitä aihepiirejä vihkosesta puuttuu?

Valitkaa yksi aihepiiri ja katsokaa, millaisia kirjoja tänä ja viime vuonna on siitä aihepiiristä ilmestynyt.

Tehkää hakuja joko Kansalliskirjaston tai kaupunginkirjaston tietokannoista.

3

Valitkaa vihkosesta 2–3 kirjaa, joihin haluatte perehtyä.

Lukekaa kirjojen takakansitekstit ja esipuheet tai alkusanat.

Miten kirjan tavoite käy ilmi näistä teksteistä?

Mitä tekstit kertovat kirjan merkityksestä, antoisuudesta ja luotettavuudesta?

Etsikää tietoja kirjan tekijästä. Miten tiedot vaikuttavat kiinnostukseenne?

4

Tutkikaa kirjailistia ja pohtikaa, mitkä kirjat vaikuttavat erityisen ajankohtaisilta maailman tapahtumien tai muiden ajankohtaisten ilmiöiden valossa.

Valitkaa yksi kirja ja tutkikaa, mitä muuta aiheesta on kirjoitettu viime aikoina. Onko samasta aiheesta ilmestynyt enemmänkin tietokirjoja? Entä uutisia ja lehtiartikkeleita? Miten teoksissa ja mediateksteissä perustellaan aiheen tärkeyttä ja ajankohtaisuutta? Millaisesta näkökulmasta valitsemanne teokset tarkastelevat aihetta? Minkä viestin teos pyrkii välittämään lukijalle?

5

Tarkastelkaa kirja-arvioita ja -keskusteluja. Millaisia kriteereitä ja näkökulmia niissä ja kirjablogeissa tuodaan esiin?

Miten lukemanne arviot ja kannanotot vaikuttavat omaan kiinnostukseenne?

Kirja-arvioita julkaistaan sanomalehdissä, aikakauslehdissä ja esimerkiksi yliopistojen tiedotuslehdissä.

Suomessa on myös suuri joukko kirjablogeja. Niitä löydätte esimerkiksi osoitteessa www.kirjasampo.fi/fi/kirjablogit

Valitkaa jokin kirja ja kirjoittakaa siitä joko koulun sivulle tai johonkin olemassa olevalle sivustolle omia arvioitanne. Voitte kirjoittaa joko yhtenäisen esittelyn ja arvion tai koostaa kirjoituksen erilaisten lukijoiden näkemyksistä.

6

Pohtikaa lukukokemuksia.

Valitkaa viisi teosta ja järjestäkää tietokirjaraati, jossa arvioitte teokset.
Voitte käyttää pisteitä, esimerkiksi asteikolla 1–5.

Verratkaa keskenänne lukukokemuksia ja mieltymyksiä ja pohtikaa,
miten eri lukijoiden arviot eroavat toisistaan.

7

Tarkastelkaa kirjojen esitystapoja.

Valitkaa jokin kirja. Katsokaa, kuinka monta lukua kirjassa on
ja millaisella logiikalla luvut seuraavat toisiaan.

Ovatko luvut itsenäisiä, niin että joku voisi lukea vain yhden luvun?

Voiko kirjan lukemisen aloittaa keskeltä? Vai muodostavatko luvut kokonaisuuden,
jossa myöhempi luku edellyttää aiempien lukujen tuntemista?

Mistä kirjan esitys kokonaisuudessaan koostuu?

Millaisia elementtejä, kuten kuvia, yhteenvetotiivistelmiä, taulukoita,
tehtäviä, muistilistoja, kirjassa on tekstin ohella?

8

Pohtikaa kirjan tietopohjaa.

Mihin kirjan tiedot perustuvat? Onko kirjassa lähdeluettelo?

Millaisia lähteitä kirjassa hyödynnetään: arkistolähteitä, haastattelulausuntoja,
tutkimusjulkaisuja, lehtiaineistoja tai jotain muuta?

Miten lähteisiin viitataan? Onko tekstissä lähdeviitteitä,
esimerkiksi ala- tai loppuviitteinä tai tekstinsisäisinä viittauksina?

9

Tarkastelkaa kuvitusta.

Ovatko kuvat valokuvia, graafeja vai piirroksia?

Ovatko kuvat dokumentaarisia, esimerkiksi historiallisia henkilöitä, tapahtumia tai esineitä?

Ovatko kuvat niin kutsuttuja kuvituskuvia, jotka liittyvät
aihepiiriin mutta eivät kerro mitään yksilöityä tietoa?

Entä miten kuvat ja teksti liittyvät toisiinsa? Havainnollistaako kuva tekstissä kerrottua?

Vai kerrotaanko kuvalla ja kuvatekillä jotain täydentävää,
mitä tekstissä itsessään ei kerrota?

10

Suunnitelkaa tietokirjallisuuden lukupiiri.

Valitkaa lukupiirille jokin tema ja valitkaa esimerkiksi neljälle tapaamiskerralle
sopivat kirjat joko tästä vihkosesta tai muista lähteistä.

Pohtikaa, miten käsittelette kirjoja lukupiirissä. Pidätkö vuorotellen alustuksia kirjoista?

Vai olisiko parempi kerätä suoraan kaikkien lukukokemukset keskustellen?

Vai valitsetteko kenties jonkin muun menettelytavan?

YHTEISKUNTA JA POLITIIKKA

Johanna Aatsalo: *Paljastus – Tarina doping-uutisesta ja toimittajasta, joka haluttiin vaientaa*

Meg-John Barker & Jules Scheele: *Queer – Sarjakuvajohdanto*

Johanna Erjonsalo & Kaisa Beltran: *Katkerat puutarhat – Euroopan riistettyjen siirtotyöläisten tarina*

Ian Garner: *Z-sukupolvi – Venäjän fasistiset nuoriso- ja lapsisotilaat*

Severi Hämäri: *Verbaalinen väkivalta verkossa*

Naomi Klein: *Kaksoisolento*

Veikka Lahtinen & Pontus Purokuru: *Mikä internetiä vaivaa?*

Timo Miettinen: *Demokratian aika*

Tiina Raevaara: *Ikuisen elämän lyhyt historia – Kuinka taistelemme kuolemaa ja vanhuutta vastaan*

Marika Riikonen: *Yksin, kiitos*

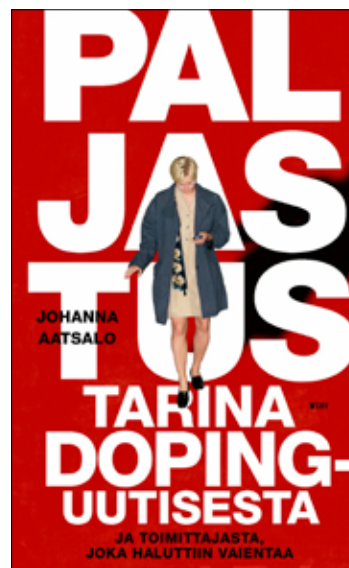
Laura Savolainen: *Yövuorossa*

Liv Strömquist: *Peilialissa*

Pavel Tahkovoori & Benjamin Pitkänen: *Rakkaat eläimet, joita syömmme*

Inka Valima & Taika Mannila: *Bimbofikaatio*

YHTEISKUNTA JA POLITIIKKA

JOHANNA AATSALO

Paljastus – Tarina doping-uutisesta ja toimittajasta, joka haluttiin vaientaa

WSOY 2024

Tarinallinen tietokirja vuoden 1998 doping-kohusta ja nuoresta toimittajasta, joka maksaa kovan hinnan totuuden kertomisesta. Hiihtoliiton johto, toimittajakollegat ja koko Suomi tuntuvat kääntyneen Aatsaloo vastaan, ja hän joutuu ankaran arvostelun kohteeksi. Vasta vuosien oikeustaisteluiden jälkeen Aatsalon maine on puhdistettu.

SIVUMÄÄRÄ 319 • KIRJASTOLUOKKA 99.1

MEG-JOHN BARKER & JULES SCHEELE

Queer – Sarjakuvajohdanto

Niin & näin 2023

Helppolukuinen mutta kattava johdatus queerteoriaan ja HLBT-liikkeen historiaan. Kirja erittelee, miten seksuaalivähemmistöaktivismi on syntynyt ja kehittynyt, ketkä ovat queer-tutkimuksen keskeisimmät vaikuttajat ja miten suhtautuminen seksuaalivähemmistöihin on muuttunut HLBT-liikkeen historian aikana.

ALKUTEOS *Queer – A Graphic History* •
SUOMENNOS Elina Halttunen-Riikonen • SIVUMÄÄRÄ 175 •
KIRJASTOLUOKKA 85.32

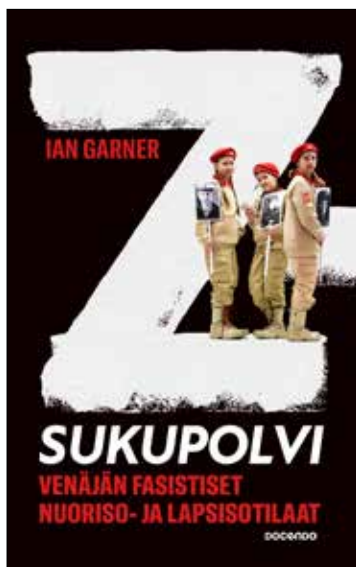
JOHANNA ERJONSALO & KAISA BELTRAN

Katkerat puutarhat – Euroopan riistettyjen siirtotyöläisten tarina

Atena 2024

Suomalaisten ruokakauppojen hedelmä- ja vihannesosastot ovat täynnä Espanjasta tuotua ruokaa, mutta miten ruoka oikeastaan on tuotettu? Kirja paljastaa Välimeren alueen maataloustuotannon epäinhimilliset työolosuhteet ja antaa siirtolaistyöläisten kertoa omista kokemuksistaan.

SIVUMÄÄRÄ 270 • KIRJASTOLUOKKA 32.21

IAN GARNER

Z-sukupolvi – Venäjän fasistiset nuoriso- ja lapsisotilaat

Docendo 2024

Ajankohtainen teos avaa Venäjän propaganda-koneiston toimintaa ja sen vaikutusta lapsiin ja nuoriin. Venäjä kasvattaa uudesta sukupolvesta ennennäkemättömän aatteellista sekä väkivaltaista fasismia ja vastakkainasettelun avulla. Kirja kysyy, voiko fasismia poisohjelmoida ihmisestä.

ALKUTEOS *Z Generation – Into the Heart of Russia's Fascist Youth* • SUOMENNOS Kyösti Karvonen • SIVUMÄÄRÄ 333 • KIRJASTOLUOKKA 32.5

SEVERI HÄMÄRI

Verbaalinen väkivalta verkossa

Basam Books 2024

Pahantahtoisen häiriköinnin kohteeksi voi joutua kuka vain, koska sosiaalinen media on osa lähes kaikkien arkea. Teos kertoo, kuinka kohdata verkon vihapuhe. Hämäri tarkastelee verbaalisen väkivallan merkitystä yhteiskunnan tasolla ja tarjoaa keinoja tarttua verkkovihaan niin yksilönä, yhteisönä kuin yhteiskuntana. Teos antaa myös välineitä inhimillisemmän vuorovaikutuksen puolustamiseen.

SIVUMÄÄRÄ 199 • KIRJASTOLUOKKA 30

NAOMI KLEIN

Kaksoisolento

Into 2024

Naomi Klein ja Naomi Wolf ovat molemmat tietokirjailijoita, jotka sekoitetaan usein toisiinsa ja joiden ajatukset ovat olleet hyvin samanlaisia. Wolfin ajatusmaailma kuitenkin muuttuu, ja hänestä tulee äärioikeistolainen salaliittoteoreetikko. Klein alkaa selvittää, mitä hänen kaksoisolennolleen oikein tapahtui ja mitä se kertoo aikamme vastakkainasettelusta.

ALKUTEOS *Doppelgänger – A Trip into the Mirror World* • SUOMENNOS Siljamaaria Aronpuro • SIVUMÄÄRÄ 400 • KIRJASTOLUOKKA 30

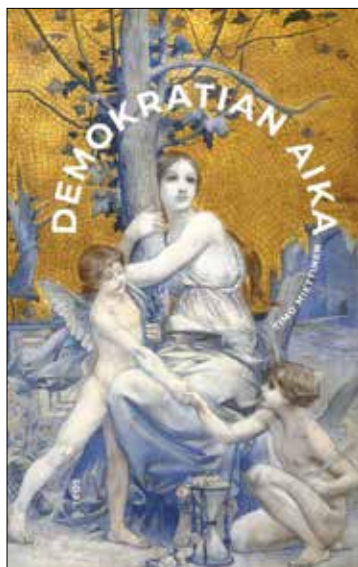
VEIKKA LAHTINEN & PONTUS PUROKURU

Mikä internetiä vaivaa?

Kosmos 2024

Mitä tapahtui internetin anonymitteille, demokralialle ja vapaudelle? Miten siitä tuli kapitalismin lyömäase ja kontrollin väline, ja onko internetiä enää edes olemassa sen alkuperäisessä merkityksessään? Teos kertoo internetin ahdistavien puolien lisäksi myös siitä, miten sen voisi rakentaa uudelleen.

SIVUMÄÄRÄ 267 • KIRJASTOLUOKKA 32.01

TIMO MIETTINEN

Demokratian aika

Teos 2024

Teos tarkastelee demokratian kehittymistä ja sen aikakäsitystä. Ajan luonne ja aatteet ovat keskeisiä, jos haluamme ymmärtää demokratiaa historiallisesta näkökulmasta. Kamppailu historian suunnasta on demokratian synnyn keskiössä.

SIVUMÄÄRÄ 272 • KIRJASTOLUOKKA 32.1

TIINA RAEVAARA

Ikuisen elämän lyhyt historia
– Kuinka taistelemme kuolemaa
ja vanhuutta vastaan

Like 2024

Onko unelma pitkästä iästä tavoittelemisen arvoinen? Taistelu vanhenemista vastaan yleistyvät tieteen kehittyessä ja ihmiset käyttävät paljon energiaa nuoruutensa säilyttämiseen. Teos kartoittaa ikuisen elämän etsinnän historiaa ja kysyy, olisimmeko onnellisempia, jos emme tavoittelisi kuolemattomuutta.

SIVUMÄÄRÄ 318 • KIRJASTOLUOKKA 59

MARIKA RIIKONEN

Yksin, kiitos

Hertta 2023

Yhteiskunnassa yksinoloa käsitellään usein negatiivisesta näkökulmasta, mutta onko yksinolo aina yksinäisyyttä? Kirjailijan omiin kokemuksiin perustuva teos tarjoaa vaihtoehtoisia ajatusmalleja parisuhde- ja perhekeskeisyydelle ja ehdottaa, että yksinolo voi olla tietoinen valinta.

SIVUMÄÄRÄ 264 • KIRJASTOLUOKKA 17.3

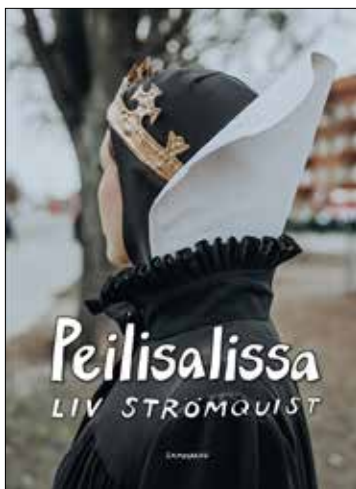
LAURA SAVOLAINEN

Yövuorossa

Into 2024

Synnytysosastot, huoltoasemat, karaokebaarit ja monet muut paikat ovat öisin täynnä elämää. Suomessa tehdään paljon töitä yöllä, mutta mitä nämä työt ovat ja millaista elämä yövuorolaisena todellisuudessa on? Miten yötoita tekevä ihminen pärjää yhteiskunnassa, joka on rakennettu päivärytmiin, ja pärjäisikö yhteiskunta ilman yövuorolaisia?

SIVUMÄÄRÄ 300 • KIRJASTOLUOKKA 30.1

LIV STRÖMQUIST

Peilisalissa

Sammakko 2023

Ruotsalainen sarjakuvataiteilija tarkastelee hauskaasti ja rehellisesti nyky-yhteiskunnan pakkomielteistä suhtautumista ulkonäköön ja käy läpi historiallisia esimerkkejä kauneuden palvomisesta. Apunaan patriarkaalisten kauneusihanteiden tutkiskelussa hän käyttää filosofian ja sosiologian teorioita.

ALKUTEOS *Inne i spegelsalen* • **SUOMENNOS** Helena Kulmala
• SIVUMÄÄRÄ 144 • KIRJASTOLUOKKA 85.32

PAVEL TAHKOVUORI & BENJAMIN PITKÄNEN

Rakkaat eläimet, joita syömme

Into 2024

Teoksessa pohditaan eläinten syömisestä historiaa, ruokakulttuurin muutosta ja eläintuotannon eettisyyttä. Onko suomalainen käsitys eläintuotannosta jäänyt jumiin 1960-luvulle ja miksi kulutamme vuosittain enemmän lihaa, vaikka se pahentaa monia yhteiskunnallisia ongelmia? Eläinlääkärit ja maatalousalan ammattilaiset kertovat ongelmista, joista heitä on pyydetty vaikenemaan.

SIVUMÄÄRÄ 200 • KIRJASTOLUOKKA 50.19

INKA VALIMA & TAIKA MANNILA

Bimbofikaatio

Into 2023

Kirja pureutuu bimbouden kulttuurihistoriaan hauskaalla tavalla ja kysyy, voiko bimbous olla voimaannuttavaa. Bimbot ovat usein olleet oman tiensä kulkijoita. Miten naiskuva on muuttunut parinkymmenen vuoden aikana, ja mitä voimme oppia bimboikoneilta?

SIVUMÄÄRÄ 254 • KIRJASTOLUOKKA 30.12

YMPÄRISTÖ JA LUONTO

Mika Honkalinna: *Suo siellä*

Pekka Kauppi & Seppo Peltomaa: *Luonnon muuttuva monimuotoisuus*

Juha Kauppinen & Janne Toriseva: *Korvaamattomat – Kertomuksia maailman avainlajeista*

Niko Kettunen: *Kaikenkarvainen kapybara – Tiedetomittaja kertoo luonnon kummajaisista*

Ritva Kovalainen & Sanni Seppo: *Pohjoistuulen metsä – Kuvauksia viimeisistä luonnonmetsistä*

Markku Kuitunen & Antti Strang: *Puukiipijä – Vanhojen metsien viimeinen vartija*

Katie Scott & Tony Kirkham: *Puut*

Merlin Sheldrake: *Näkymätön valtakunta – Miten sienet muokkaavat maailmaamme, mieliämme ja tulevaisuuttamme*

YMPÄRISTÖ JA LUONTO

MIKA HONKALINNA

Suo siellä

Docendo 2023

Suo siellä on tarinallisesti Suomen soita käsittelevä valokuvateos, joka esittelee suomaiden karua ja villiä kauneutta. Mitä suolla voi kohdata, miltä suot näyttävät ilmasta katsottuna, ja miten suot ja niihin suhtautuminen ovat muuttuneet ajan saatossa?

SIVUMÄÄRÄ 216 • KIRJASTOLUOKKA 56.8

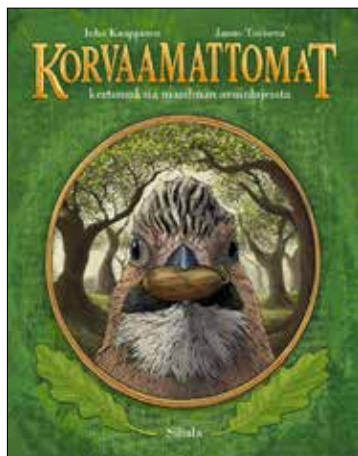
PEKKA KAUPPI & SEPPÖ PELTOMAA

Luonnon muuttuva monimuotoisuus

Into 2024

Ennen kuin ihminen koului maiseman pelloiksi ja laidunmaiksi ja alkoi kasvattaa viljaa, oli luonto täynnä monimuotoisuutta. Luontokato on todellinen, mutta kaikkea ei ole menetetty. Teos muistuttaa, että luonto on sisukas ja palautumiskykyinen, se muuttuu ja pyrkii kohti monimuotoisuutta.

SIVUMÄÄRÄ 208 • KIRJASTOLUOKKA 50.1

JUHA KAUPPINEN & JANNE TORISEVA

Korvaamattomat – Kertomuksia maailman avainlajeista

Siltala 2023

Oivalluksiin johtava kuvitettu tietokirja esittelee 30 maailman avainlajeja. Kirjassa esitellyt lajit havainnollistavat luonnon elintärkeitä vuorovaikutussuhteita, ja lukija oppii lajien yllättävistä vaikutuksista ympäristöön. Yksittäisten lajien kautta syntyy näkyvä koko maailmaan.

SIVUMÄÄRÄ 95 • KIRJASTOLUOKKA 50.1

NIKO KETTUNEN

Kaikenkarvainen kapybara – Tiedetoimittaja kertoo luonnon kummajaisista

SKS 2024

Teos sisältää kokoelman *Helsingin Sanomien* Viikon eläin -palstan suosittuja eläinaiheisia pakinoita, jotka on kirjoittanut tiedetoimittaja Niko Kettunen. Kirja esittelee eläinkunnan kummallisia lajeja oivaltavasti ja mukaansatempaavasti. Millaisia kykyjä on esimerkiksi tähti-kuonokontiaisella, meritähdellä ja kapybaralla?

SIVUMÄÄRÄ 224 • KIRJASTOLUOKKA 58

RITVA KOVALAINEN & SANNI SEPPÖ

Pohjoistuulen metsä – Kuviauksia viimeisistä luonnonmetsistä

Hiilinielu tuotanto ja Miellotar 2023

Valokuvataiteellinen tietokirja kuvaa suomalaisten luonnonmetsien monimuotoisuutta ja ekologisia prosesseja. Luonnonmetsien ainutlaatuinen eliöyhteisö on pitkän kehityksen tulos ja suojelemisen arvoinen. Teos perustuu monivuotiseen kuvaustyöhön.

SIVUMÄÄRÄ 319 • KIRJASTOLUOKKA 50.1

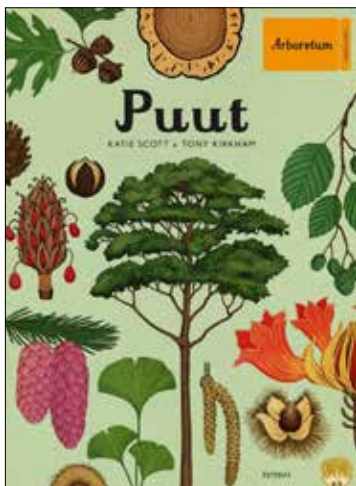
MARKKU KUITUNEN & ANTTI STRANG

Puukiipijä – Vanhojen metsien viimeinen vartija

Docendo 2024

Puukiipijä on lintulaji, joka on menestynyt Suomen aarniometsissä. Lajia kuitenkin uhkaa kovaa vauhtia etenevä luontokato. Kirjan kuvitus ja yleistajuiset tarinat välittävät tieteellistä tietoa siitä, mitä voimme tehdä pelastaaksemme puukiipijän ja estääksemme luontokadon.

SIVUMÄÄRÄ 191 • KIRJASTOLUOKKA 56.8

KATIE SCOTT & TONY KIRKHAM

Puut

Nemo 2024

Kaikenikäisille sopiva kuvitettu tietokirja esittelee maailman upeita puulajeja ja niiden yksilöllisyyttä. Teos sisältää yllättäviä faktoja puiden moninaisista kyvyistä ja opettaa tuntemaan esimerkiksi apinanleipäpuun, pähkinäpuun ja neidonhiuspuun.

ALKUTEOS *Arboretum* • **SUOMENNOS** Anneli Viherä-Aarnio • **SIVUMÄÄRÄ** 96 • **KIRJASTOLUOKKA** 57

MERLIN SHELDRAKE

Näkymätön valtakunta – Miten sienet muokkaavat maailmaamme, mieliämme ja tulevaisuuttamme

Gummerus 2024

Silmät avaava tietokirja sienistä, joita elää kaikkialla ympärillämme ja meissä itsessämmekin. Sieniä tutkimalla voimme lisätä itseymmärrystämme ja saada vastauksia moniin kysymyksiin, kuten miten ilmastonmuutosta voi pyrkiä hidastamaan. Elämä maapallolla ei olisi mahdollista ilman sieniä ja niiden uskomattomia verkostoja.

ALKUTEOS *Entangled Life* • **SUOMENNOS** Ulla Lempinen • **SIVUMÄÄRÄ** 354 • **KIRJASTOLUOKKA** 57.3

LUONNONTIETEET JA TEKNOLOGIA

Milo Beckman: *Matematiikkaa ilman lukuja*

Sue Black: *Luuhun kirjoitettu – Mitä luomme kertovat meistä kuolemamme jälkeen*

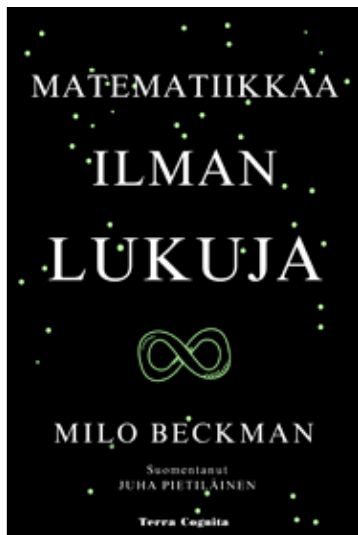
Yuval Noah Harari: *Nexus – Tietoverkkojen lyhyt historia*

Heikki Jungman: *Fantastinen floppi – Nokian pelibisneksen käynnistys, romahdus ja perintö*

Iina Kohonen: *Kaksipäinen koira – Ja muita eläimiä Neuvostoliiton tieteessä*

Tero Ojanperä: *Tekoälyn vallankumous – Käsikirja*

MILO BECKMAN

Matematiikkaa ilman lukuja

Terra Cognita 2023

Mikä on matemaattisen totuuden luonne, ja voidaan matemaattista ajattelua harjoittaa ilman lukuja? Tässä kuvitetussa kirjassa sukelletaan matematiikan lumoihin ja abstraktin ajattelun sisimpään käyttämättä yhtäkään lukua.

ALKUTEOS *Math Without Numbers* • **SUOMENNOS** Juha Pietiläinen • **SIVUMÄÄRÄ** 217 • **KIRJASTOLUOKKA** 51.8

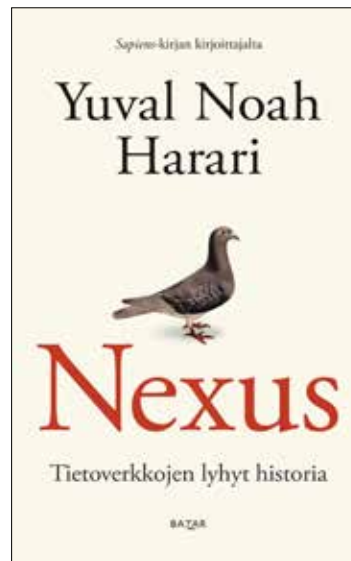
SUE BLACK

Luuhun kirjoitettu – Mitä luumme kertovat meistä kuolemamme jälkeen

WSOY 2024

Oikeuslääketieteellisen antropologin tehtävä on saada esille ihmisen luihin varastoitunut tieto. Kirjan jokainen luku on omistettu eri luurangon osan tarkasteluun. Luihin varastoitunut tieto kertoo eletystä elämästä, ja luut auttavat selvittämään poikkeuksellisia kuolemantapauksia.

ALKUTEOS *Written in Bone* • **SUOMENNOS** Anna Kangasmaa • **SIVUMÄÄRÄ** 390 • **KIRJASTOLUOKKA** 99.1

YUVAL NOAH HARARI

Nexus – Tietoverkkojen lyhyt historia

Bazar 2024

Sapiens-teoksen kirjoittaja käy käsiksi tietoverkkojen ja informaatiovallankumouksen ongelmiin. Teoksessa esitetään ihminen älyllisenä oliona, joka on aina hyötynyt taidostaan kertoa tarinoita. Kun yhtälöön lisätään tekoäly, tietoverkoista voi tulla ihmiskunnalle vaarallisia. Kaikki riippuu kuitenkin ihmisen tietoisesti tekemistä valinnoista.

ALKUTEOS *Nexus – A Brief History of Information Networks from the Stone Age to AI* • **SUOMENNOS** Tapani Kilpeläinen • **SIVUMÄÄRÄ** 592 • **KIRJASTOLUOKKA** 56.41

HEIKKI JUNGMAN

Fantastinen floppi – Nokian pelibisneksen käynnistys, romahdus ja perintö

Vastapaino 2024

Peliteollisuudesta on tullut tärkeä osa Suomen taloutta, mutta tähän ei ole päädytty ilman epäonnistumisia. Teoksessa tarkastellaan Nokian tuotekehitystä ja teknologian murrosta vuoden 2003 pelipuhelin N-Gagen flopin kannalta. Mikä meni pieleen ja mitä flopeista voi oppia?

SIVUMÄÄRÄ 240 • **KIRJASTOLUOKKA** 79.816

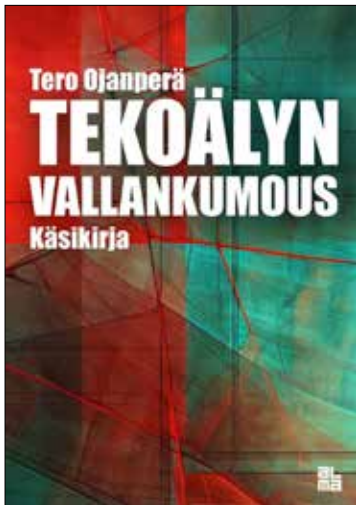
IINA KOHONEN

*Kaksipäinen koira – Ja muita eläimiä
Neuvostoliiton tieteessä*

Tammi 2024

Koirat olivat tärkeä osa Neuvostoliiton tieteellistä tutkimusta, mutta kokeelliset tutkimukset vaikuttavat nykypäivästä katsottuna epäeettisiltä ja julmilta. *Kaksipäinen koira* kertoo myötätuntoisesti Neuvostoliiton kaduilta kadonneiden koirien kohtaloista ja tutkijoista, jotka pohtivat kokeidensa eettisyyttä vielä vuosikymmeniä myöhemmin.

SIVUMÄÄRÄ 283 • **KIRJASTOLUOKKA** 97.1

TERO OJANPERÄ

Tekoälyn vallankumous – Käsikirja

Alma Talent 2023

Tekoälyn murrosta käsittelevä käytännön opas, joka kertoo, miten navigoida tekoälyn vuoksi monimutkaistuvassa yhteiskunnassamme. Teos esittelee yksityiskohtaisesti eri tekoälytyökalut, kuten ChatGPT:n, DALLE-2:n ja Midjourneyn, ja neuvoo, miten niitä voi hyödyntää esimerkiksi työelämässä.

SIVUMÄÄRÄ 193 • **KIRJASTOLUOKKA** 69.1

HISTORIA JA KANSATIEDE

Seija Aunila & Jukka-Pekka Heiskanen: *Aikamatka hyvään elämään
– Parhaat neuvot sadan vuoden takaa*

Yuval Noah Harari: *Pysäyttämätön ihminen – Miksi maailma ei ole reilu*

Adelaide von Hauswolff & Petri Rinne:
Päiväkirja sotavankivuosi Venäjällä 1808–1809

Marja-Leena Hänninen: *Naisia vallan kulisseissa
– Antiikin Rooman ensimmäisen keisaridynastian naisia*

Satu Jaatinen: *Suomen kuningattaret – Hovielämän ja valtaliittojen vuosisadat*

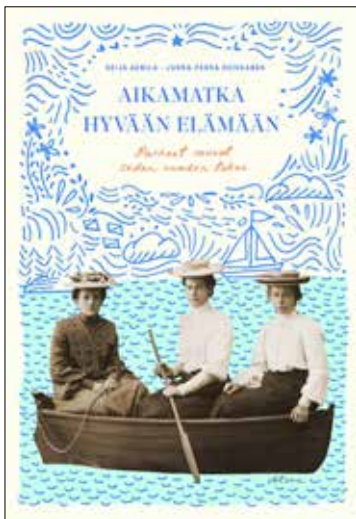
Liisa Kaski: *Antiikin jumalattaret*

Kaarina Koski, Marko Lamberg, Kirsi Kanerva & Anu Korhonen:
Pohjoiset painajaiset – Pahojen unien kulttuurihistoria

Jenna Kostet, Karoliina Suoniemi & Anniina Lius:
Pohjolan taruja – Jumalat, sankarit ja myyttiset olennot

Otto Latva: *Lohikäärme myyteissä ja tarinoissa*

Knut Kainz Rognerud: *Oligarkki – Kuinka Venäjä huijasi länttä*

SEIJA AUNILA & JUKKA-PEKKA HEISKANEN

Aikamatka hyvään elämään
– Parhaat neuvot sadan vuoden takaa

Atena 2024

Elämäntaito-oppaita luettiin jo sata vuotta sitten, ja niistä etsittiin apua hyvin samanlaisiin ongelmiin kuin nykyisinkin. Self helpin historiaa kuvittavasta hauska kirjasta voi oppia esimerkiksi, miten korjata ruumiin ”hervoton velttous”.

SIVUMÄÄRÄ 221 • KIRJASTOLUOKKA 90.2

YUVAL NOAH HARARI

Pysäyttämätön ihminen
– Miksi maailma ei ole reilu

WSOY 2024

Pysäyttämätön ihminen -kirjasarjan toinen osa kertoo ihmiskunnan historiasta epäoikeudenmukaisuuden näkökulmasta. Miksi ja miten ihmiskunnan hierarkiat ovat kehittyneet? Miksi toiset ihmiset saavat määrätä toisia?

ALKUTEOS *Unstoppable Us – Why the World Isn't Fair*
• SUOMENNOS Seppo Raudaskoski • SIVUMÄÄRÄ 161 •
KIRJASTOLUOKKA 90.2

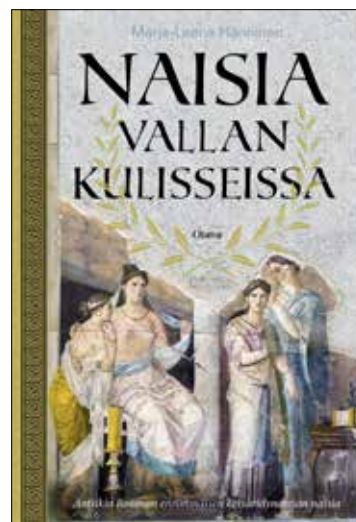
ADELAIDE VON HAUSWOLFF & PETRI RINNE

Päiväkirja sotavankivuosiltani
Venäjällä 1808–1809

SKS 2024

Viaporin linnoituksen upseereita vietiin sotavankuteen Venäjälle vuonna 1808, mukanaan Viaporin linnamajurin 19-vuotias tytär Adelaide von Hauswolff. Hauswolff piti yksityiskohtaista päiväkirjaa sotavankuvuosiltaan. Kirja on ainutlaatuinen naisnäkökulmasta kirjoitettu historiankuvaus.

SIVUMÄÄRÄ 229 • KIRJASTOLUOKKA 92

MARJA-LEENA HÄNNINEN

Naisia vallan kulisissa
– Antiikin Rooman ensimmäisen keisaridynastian naisia

Otava 2024

Muinaisen Rooman keisariperheiden naiset olivat aktiivisia toimijoita aikansa valtapeleissä. He olivat julkisuuden henkilöitä, jotka joutuivat usein huhujen kohteiksi. Rooman ensimmäisen keisaridynastian hovielämän juonittelut johtivat mielenkiintoisiin ja joskus traagisiin kohtaloihin.

SIVUMÄÄRÄ 427 • KIRJASTOLUOKKA 91.17

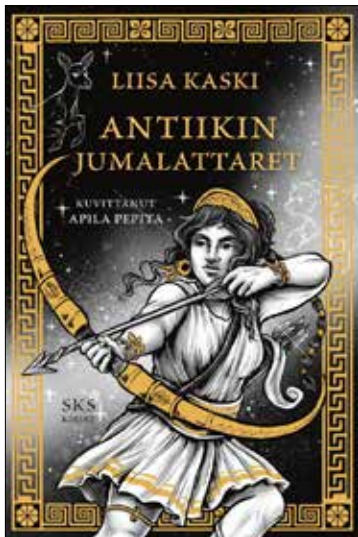
SATU JAATINEN

Suomen kuningattaret – Hovielämän ja valtaliittojen vuosisadat

Otava 2024

Ennen itsenäistymistä Suomi oli osa monarkiaa. Ruotsin ja Venäjän hoveihin lähetettiin morsiamiksi aatelissyntyisiä nuoria naisia eri puolilta Eurooppaa. Keitä olivat Suomen kuningattaret ja keisarinnat, ja mitä heidän tarinansa kertovat ajasta, jossa he elivät?

SIVUMÄÄRÄ 320 • KIRJASTOLUOKKA 92

LIISA KASKI

Antiikin jumalattaret

SKS 2024

Kreikankielisiin alkuperäislähteisiin pohjautuva kuvitettu tietokirja esittelee kolmekymmentä antiikin jumalattarta. Opi tuntemaan Afrodite, Artemis, Hekate ja Gaia. Miksi näitä jumalattaria palvottiin ja mitä palvomisella uskottiin saavutettavan?

SIVUMÄÄRÄ 140 • KIRJASTOLUOKKA 91.17

KAARINA KOSKI, MARKO LAMBERG, KIRSI KANERVA & ANU KORHONEN

Pohjoiset painajaiset – Pahojen unien kulttuurihistoria

Gaudeamus 2024

Millaisia painajaisia menneisyyden suomalaiset näkivät? Millaisiin eri tarkoituksiin painajaiskuvauksia on käytetty? Teos kartoittaa pahojen unien kulttuurihistoriaa 600 vuoden ajalta noitavainoista populaarikulttuuriin.

SIVUMÄÄRÄ 350 • KIRJASTOLUOKKA 92

JENNA KOSTET, KAROLIINA SUONIEMI & ANNIINA LIUS

Pohjolan taruja – Jumalat, sankarit ja myyttiset olennot

WSOY 2024

Pohjola on täynnä kansanuskon jumalia, olennoita ja sankareita, joita Suomen, Karjalan ja Skandinavian alueilla sekä palvottiin että pelättiin. Kirjan jumalpotreitit, sukupuut, kartat ja tietolaatikot havainnollistavat muinaisten ihmisten uskomuksia.

SIVUMÄÄRÄ 140 • KIRJASTOLUOKKA 29

OTTO LATVA

Lohikäärme myyteissä ja tarinoissa

SKS 2024

Lohikäärmeet ovat lukuisten myyttien ja tarinoiden aiheita, ja ne tunnetaan monissa eri kulttuureissa. Kirja käy läpi lohikäärmeisiin liitettyjen uskomusten ja perinteiden pitkän historian ja valottaa, miten lohikäärmeeseen liitetyt merkitykset ovat muuttuneet aikojen saatossa.

SIVUMÄÄRÄ 151 • **KIRJASTOLUOKKA** 29

KNUT KAINZ ROGNERUD

Oligarkki – Kuinka Venäjä huijasi länttä

Gummerus 2024

Lähihistoriallinen selvitys paljastaa, millaisia taloudellisia ja poliittisia verkostoja Venäjä on onnistunut luomaan Euroopassa. Miten Putinin johdolla kyseenalaisiin toimiin sekaantunut oligarkki onnistui soluttautumaan eurooppalaisiin demokratioihin?

ALKUTEOS Sundvallsoligarken • **SUOMENNOS** Annamari Typpö • **SIVUMÄÄRÄ** 313 • **KIRJASTOLUOKKA** 97.15

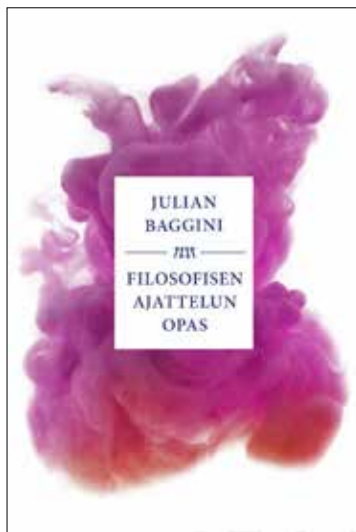
FILOSOFIA

Julian Baggini: *Filosofisen ajattelun opas – Selvemmän ajattelun olennaiset periaatteet*

C. Thi Nguyen: *Pelien filosofia – Toimijuus taiteena*

Hanna Niittymäki & Minerva Martinoff: *Ihmiseksi*

Esa Saarinen: *Hymy. Mitä ajattelun ajattelu on ja tuo*
– E. Saarisen ajatuksia elämästä, rakkaudesta ja ajattelun ajattelusta, osa 3

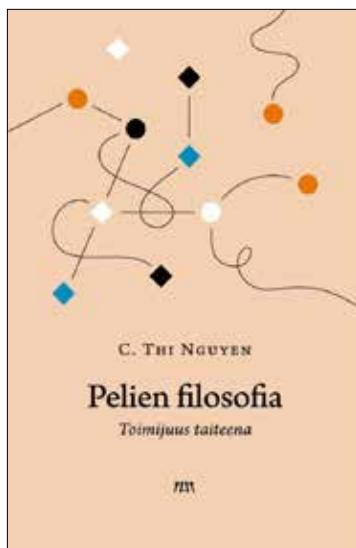
JULIAN BAGGINI

Filosofisen ajattelun opas – Selvemmän ajattelun olennaiset periaatteet

Niin & näin 2023

Miten omaa ajattelua voi kehittää ja selkeyttää? Kirja kertoo käytännön esimerkein, miten omaksua rationaalinen ajattelu osaksi omaa arkea ja miten vastata nykymaailman haasteisiin. Teos antaa ohjeita mm. keskittymisvaikeuksiin, disinformaatioon ja argumentointiin.

ALKUTEOS *How to Think Like a Philosopher – Essential Principles for Clearer Thinking* • SUOMENNOS Tapani Kilpeläinen • **SIVUMÄÄRÄ** 293 • **KIRJASTOLUOKKA** 11.5

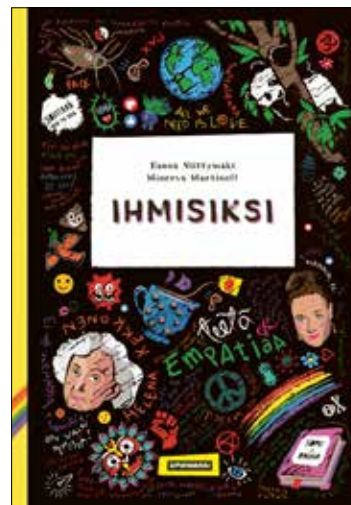
C. THI NGUYEN

Pelien filosofia – Toimijuus taiteena

Niin & näin 2023

Filosofi C. Thi Nguyenin mielestä pelit ovat taidetta. Pelit mahdollistavat erilaisia kokemuksia ja toimijuuksia. Teos kartoittaa pelien ja pelilistämisen maailmaa filosofisen ajattelun näkökulmasta. Kirja arvioi pelien vahvuksien lisäksi myös pelien vaaroja.

ALKUTEOS *Games – Agency as Art* • SUOMENNOS Tapani Kilpeläinen • **SIVUMÄÄRÄ** 310 • **KIRJASTOLUOKKA** 17.5

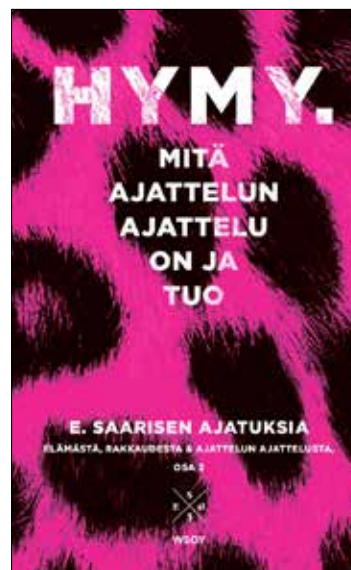
HANNA NIITTYMÄKI & MINERVA MARTINOFF

Ihmiseksi

Rosebud 2023

Nuorille suunnattu tieto- ja tehtäväkirja, joka kannustaa pohtimaan eettisiä kysymyksiä, kuten arvoja, empatiaa, oikeudenmukaisuutta ja ekokriisiä. Teos auttaa löytämään oman arvo maailman sekä ideoita aktiiviseen toimintaan hyvän tulevaisuuden puolesta. Tutkimusperustainen kirja on osa *Rauhankasvatusneuvola*-sarjaa.

SIVUMÄÄRÄ 77 • **KIRJASTOLUOKKA** 17.1

ESA SAARINEN

Hymy. Mitä ajattelun ajattelu on ja tuo – E. Saarisen ajatuksia elämästä, rakkaudesta ja ajattelun ajattelusta, osa 3

WSOY 2024

Antiikin filosofia oli käytännön filosofiaa, jossa ajattelun kehittäminen oli väline kohti parempaa elämää. Yhteiskuntamme pitää asioiden hyödyllisyyttä korkeassa arvossa, mutta ajaako se meitä pois hyväntahtoisuudesta ja hyvästä elämästä? Mistä ylipäättään tiedämme, mitkä filosofiset kysymykset johdattavat meitä kohti parempaa elämää? Kirjassa kuljetaan kohti näitä kysymyksiä niin antiikin filosofien kuin arkisten kohtaamisten avulla.

SIVUMÄÄRÄ 336 • **KIRJASTOLUOKKA** 17.3

KIELI JA KIRJALLISUUS

Juha Hurme: *Kenen Kalevala?*

Jari Koponen & Vesa Sisättö: *Kuviteltu tulevaisuus – Tieteiskirjallisuus Suomessa 1803–1944*

Maria Laakso & Johanna Rojola: *Taltuta klassikko! – Olipa kerran lasten- ja nuortenkirjallisuus*

Sanna Nyqvist: *Rannalla – Miten kirjailijat löysivät meren*

Johanna Pentikäinen: *Sanojesi voima – Taitoa ja tarkoitusta kirjoittamiseen*

Heli Rantala, Jukka Sarjala, Janne Tunturi, Ulla Ijäs & Heidi Hakkarainen: *Kirjojen kaipuu – Kirjakulttuuria 1800-luvun alun Suomessa*

Minna Silver: *Sinuhe Egyptiläisen maailma – Arkeologin silmin*

Ville-Juhani Sutinen & Ville Ropponen: *Emigrantit – Venäläisten maanpakolaiskirjailijoiden jäljillä*

KIELI JA KIRJALLISUUS

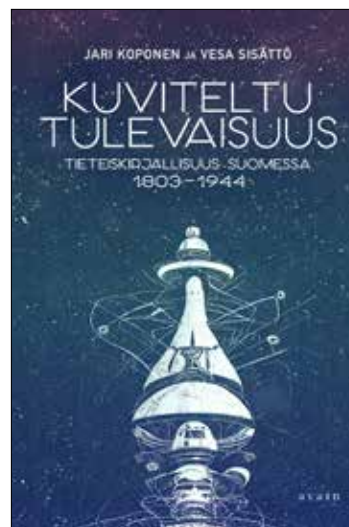
JUHA HURME

Kenen Kalevala?

SKS 2023

1800-luvulla Suomessa etsittiin omaa naapurimaista erottuvaa kansallisidentiteettiä. Elias Lönnrotin *Kalevala* on yksi kansallisidentiteettiämme rakentanut teos, mutta kuuluuko karjalaisesta kansanrunoudesta koottu *Kalevala* suomalaisille?

SIVUMÄÄRÄ 183 • KIRJASTOLUOKKA 81

JARI KOPONEN & VESA SISÄTTÖ

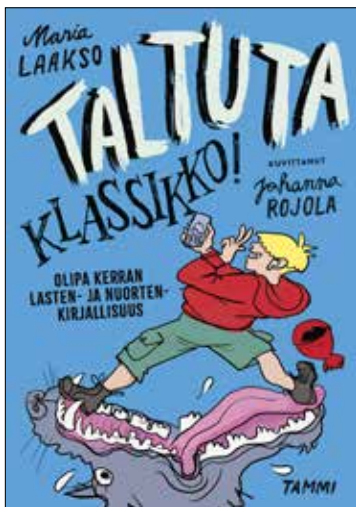
Kuviteltu tulevaisuus – Tieteiskirjallisuus Suomessa 1803–1944

Avain 2024

Ensimmäinen kotimainen tieteiskirjallinen tarina ilmestyi vuonna 1803. Suomalainen tieteiskirjallisuus on alusta asti käsitellyt yhteiskunnallisia kysymyksiä, ihmiskunnan tulevaisuutta ja teknologista kehitystä. Mitä suomalainen tieteiskirjallisuus on ja miten se on kehittynyt pitkän historiansa aikana?

SIVUMÄÄRÄ 250 • KIRJASTOLUOKKA 86.12

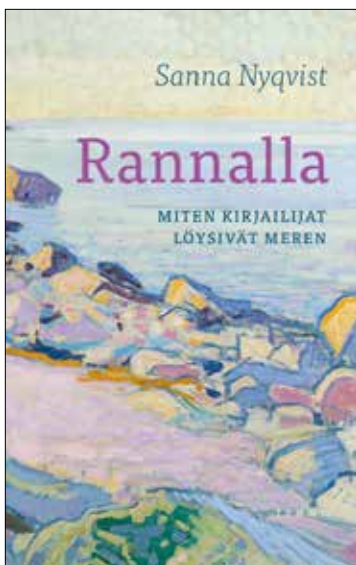
**MARIA LAAKSO
& JOHANNA ROJOLA**

Taltuta klassikko! – Olipa kerran lasten- ja nuortenkirjallisuus

Tammi 2024

Taltuta klassikko! -kirjasarjan kolmas osa keskittyy lasten- ja nuortenkirjallisuuden klassikoihin huumorilla maustetusti. Punahilkka, Peppi Pitkätossu ja monet muut klassikot herättävät monenlaisia kysymyksiä, joilla kiusata äidinkielen opettajaa.

SIVUMÄÄRÄ 352 • KIRJASTOLUOKKA 86.11

SANNA NYQVIST

Rannalla – Miten kirjailijat löysivät meren

Tammi 2024

Luonto ja maisemat ovat aina olleet merkityksellisiä kirjailijoille. Teos käsittelee klassikko-kirjailijoiden, kuten Tove Janssonin, Jane Austenin ja Virginia Woolfin, suhdetta rantamaisemiin ja siihen, miksi rannoista on tullut meille tunteiden maisemia ja turvapaikkoja.

SIVUMÄÄRÄ 283 • KIRJASTOLUOKKA 86.1

JOHANNA PENTIKÄINEN

Sanojesi voima – Taitoa ja tarkoitusta kirjoittamiseen

Art House 2024

Kirjoittaminen on taito, jota jokaisen nykyihmisen tulisi vaalia. Kirjoittaminen avaa uusia mahdollisuuksia ja liittää meidät osaksi maailmaa. Kirja antaa kannustavia vinkkejä kirjoitustaidon kehittämiseen ja pohtii sen merkityksellisyyttä.

SIVUMÄÄRÄ 164 • KIRJASTOLUOKKA 38.298

**HELI RANTALA, JUKKA SARJALA,
JANNE TUNTURI, ULLA IJÄS
& HEIDI HAKKARAINEN**

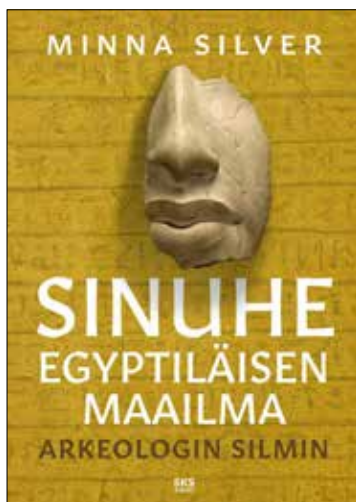
Kirjojen kaipuu – Kirjakulttuuria 1800-luvun alun Suomessa

Gaudeamus 2024

1800-luvun alussa lukeminen harrastuksena oli vielä harvojen hupia, sillä kirjoja oli vaikeasti saatavilla ja ne maksoivat paljon. Miten Suomen kirjallinen elämä lähti liikkeelle, ja keitä olivat ensimmäiset kirjaharrastajat?

SIVUMÄÄRÄ 287 • KIRJASTOLUOKKA 92.6

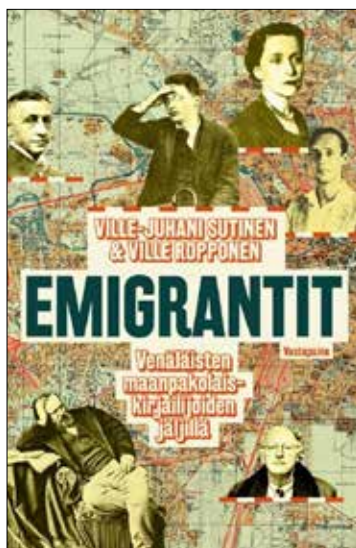
MINNA SILVER

Sinuhe egyptiläisen maailma
– Arkeologin silmin

SKS 2024

Suomalaisten suosikkiromaanin *Sinuhe egyptiläisen* kirjoittaja Mika Waltari ei koskaan vierailut Egyptissä, mutta hän oli perehtynyt hyvin maan muinaiseen kulttuuriin. Historioitsija ja arkeologi Minna Silver avaa klassikkoromaanin maailmaa uudella tavalla ja paljastaa merkityksiä Waltarin teoksen takana.

SIVUMÄÄRÄ 320 • KIRJASTOLUOKKA 91.11

VILLE-JUHANI SUTINEN & VILLE ROPPONEN

Emigrantit – Venäläisten maanpakolaisten kirjailijoiden jäljillä

Vastapaino 2024

Monille kirjallisuushistorian venäläisille kirjailijoille maanpako on ollut ainoa keino harjoittaa sananvapautta. Näistä kirjailijoista ja emigraanteista muodostui Neuvostoliiton aikaan niin sanottu ”toinen Venäjä”, joka pyrki rakentamaan vaihtoehtoista venäläisyyttä. Kirja käsittelee venäläisiä emigranttikirjailijoita laajasti 1800-luvulta nykypäivään saakka.

SIVUMÄÄRÄ 300 • KIRJASTOLUOKKA 99.1

TERVEYS, HYVINVOINTI JA ELÄMÄNTAITO

Emilia Kujala: *Ulkopuolisuudesta*

Namikolinx & Iina Thomsson: *On rankkaa olla tyhmä*

Elina Nikulainen: *Haluatko? – Pieni kirja suostumuksesta*

Karita Palomäki: *Kubiseva mieli – Nainen ja ADHD*

Rick Rubin: *Luovuus ja olemisen taito*

Teemu Syrjälä: *Paluu juurille – Tunneyhteydessä luontoon*

Sofia Tawast & Riikka Leinonen: *Suuri valhe vammaisuudesta*

Henri Tuomilehto: *Nukkumisen taito – Parempaa unta unilääkärin neuvoilla*

EMILIA KUJALA

Ulkopuolisuudesta

Otava 2024

Suomalaisessa yhteiskunnassa kokemus ulkopuolisuudesta on monille tuttu tunne. Nykyaajan somekulttuurissa tämä kokemus korostuu entisestään. Psykoterapeutin päiväkirjamerkinnot ja haastattelut pyrkivät selittämään, mistä ulkopuolisuus johtuu.

SIVUMÄÄRÄ 190 • KIRJASTOLUOKKA 17.5

NAMIKOLINX & IINA THOMSSON

On rankkaa olla tyhmä

– *Opi arvostamaan itseäsi*

Minerva 2024

Suosittu tubettaja Namikolinx kertoo, miten hänestä kasvoi sellainen tyyppi kuin hän tänä päivänä on. Miten tubetus-harrastuksesta tuli työ, ja miten hän selvisi oppimisvaikeuksista ja koulukiusaamisesta? Namikolinxin kokemukset voivat voimauttaa ja auttaa tekemään elämästä oman näköistä.

SIVUMÄÄRÄ 146 • KIRJASTOLUOKKA 17.3

ELINA NIKULAINEN

Haluatko? – Pieni kirja suostumuksesta

S&S 2024

Popkulttuuria apunaan käyttävä ja itsenäiseen pohdintaan kannustava kirja havainnollistaa suostumuksen tärkeyttä osana seksikokemusta. Mitkä asiat voivat vaikuttaa suostumukseen ja milloin se on aitoa? Jokaisella on oikeus kieltäytyä seksistä mutta myös vastuu ottaa pakit vastaan kunnioittavasti.

SIVUMÄÄRÄ 269 • KIRJASTOLUOKKA 14.8

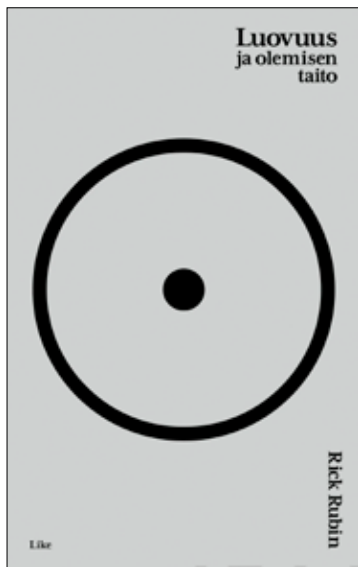
KARITA PALOMÄKI

Kuhiseva mieli – Nainen ja ADHD

Bazar 2024

Miten tyttöjen ja naisten kokemukset tarkkaavaisuushäiriöstä eroavat poikien ADHD:stä? Teos kertoo, miten neuroepätyypillinen hermosto toimii ja esittelee konkreettisia keinoja vaikuttaa omaan toimintaansa. Kirja kehottaa lukijaa hyväksymään itsensä ja ymmärtämään omaa mieltään.

SIVUMÄÄRÄ 288 • KIRJASTOLUOKKA 59.55

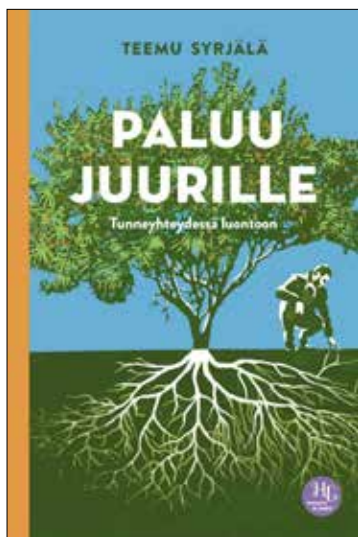
RICK RUBIN

Luovuus ja olemisen taito

Like 2024

Maailemankuulujen tähtien kanssa työskennellyt musiikkituottaja Rick Rubin neuvoo kirjassaan, mitä luovuus on ja miten sitä voi ilmaista omassa arjessa. Rubin inspiroi lukijaa kohti luovaa ole-massaoloa itämaisen viisaperinteen avulla.

ALKUTEOS *The Creative Act – A Way of Being* • **SUOMENNOS** Kosti Salminen • **SIVUMÄÄRÄ** 429 • **KIRJASTO-LUOKKA** 17.3

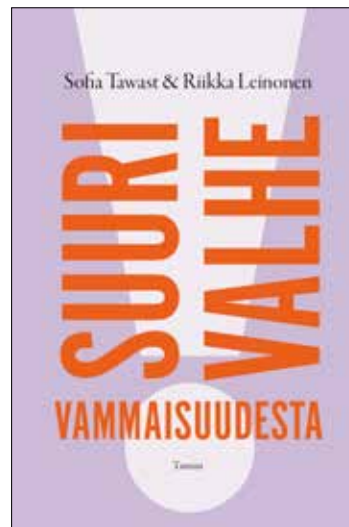
TEEMU SYRJÄLÄ

Paluu juurille – Tunneyhteydessä luontoon

Bazar 2024

Nykyelämän hektisyydessä voi helposti unohtaa, että ihminen on osa luontoa. Luonto on liikun-nan ja ravinnon ohella keskeinen osa ihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Teos sisältää vinkkejä, miten pyrkiä kohti luonnollisinta ver-siota itsestään ja miten tasapainottaa omaa elä-mää luonnon avulla.

SIVUMÄÄRÄ 222 • **KIRJASTOLUOKKA** 17.3

SOFIA TAWAST & RIIKKA LEINONEN

Suuri valhe vammaisuudesta

Tammi 2024

Omakohtainen ja hauska kirja vammaisuudesta ja sitä koskevista väärinymmärryksistä esittelee vammaisaktivismiin keskeiset ideat. Teoksen mukaan vammaisuus ei ole traagista vaan aivan tavallista. Kirjassa on selkokielineinen tiivistelmä jokaisesta luvusta.

SIVUMÄÄRÄ 400 • **KIRJASTOLUOKKA** 37.233

HENRI TUOMILEHTO

Nukkumisen taito – Parempaa unta unilääkärin neuvoilla

Tammi 2024

Unilääkäri Henri Tuomilehdon tietämys hyvästä unesta pohjautuu tutkittuun tietoon ja yli 15 000 unihäiriöpotilaan hoitoon. Hyvään uneen ja palautumiseen tarvitaan taitoa, ja tästä kirjasta oppittujen keinojen avulla voi oppia nukkumaan paremmin ja saada lisää energiaa.

SIVUMÄÄRÄ 243 • **KIRJASTOLUOKKA** 14.451

RAHA JA KULUTTAMINEN

Evita Lestinen & Pia-Maria Nickström:
Mimmit sijoittaa – Sijoitusopas jota ymmärrät

Anni Marttinen: *Hattaratalous*

Sissi Penttilä & Aku Varamäki: *Planetaarinen vaatekaappi*

Hannu Sokala: *Raha ei ole sitä mitä luulet*

RAHA JA KULUTTAMINEN

EVITA LESTINEN & PIA-MARIA NICKSTRÖM

*Mimmit sijoittaa – Sijoitusopas
jota ymmärrät*

Gummerus 2024

Mitä kaikkea tarvitsee tietää, jotta voi sijoittaa? Tarvitsetko sijoitussuunnitelman? Mikä on pörssi ja mitä tehdä, kun kurssit laskevat? Näihin ja moniin muihin kysymyksiin vastaa uuden sukupolven sijoitusopas helposti ja ymmärrettävästi.

SIVUMÄÄRÄ 208 • KIRJASTOLUOKKA 336.7, 36.22

ANNI MARTTINEN

Hattaratalous

S&S 2024

Yleistajuinen teos markkinataloudesta ja yhteiskunnasta. Marttinen vastaa talouden kysymyksiin, joihin ei ole helppo löytää selkeitä vastauksia. Miksi taloutta mitataan bruttokansantuotteella? Pitääkö lainan ottamista välttää? Onko talouden leikkauksille vaihtoehtoja?

SIVUMÄÄRÄ 200 • KIRJASTOLUOKKA 36.1

SISSI PENTTILÄ & AKU VARAMÄKI

Planetaarinen vaatekaappi

Gummerus 2024

Teos pureutuu vaateteollisuuden ongelmiin: pikamuotiin, vaatteiden jatkuvaan ostamiseen, kasvaviin jätevuoriin ja vaatetehtaiden huonoihin työoloihin. Planetaarinen vaatekaappi antaa ratkaisuja ja konkreettisia työkaluja kevyempään kuluttamiseen tyylistä tinkimättä.

SIVUMÄÄRÄ 219 • **KIRJASTOLUOKKA** 36.15

HANNU SOKALA

Raha ei ole sitä mitä luulet

Nemo 2024

Helposti lähestyttävä tietokirja kertoo yleistajuisesti, miten raha toimii ja mitä pankit tekevät. Mitä raha oikeasti on? Miksi pankit lainaavat rahaa, jota niillä ei ole? Valaiseva teos auttaa ymmärtämään pankkitoimintaa ja rahataloutta uudella tavalla.

SIVUMÄÄRÄ 221 • **KIRJASTOLUOKKA** 36.2, 336.7

TAIDE JA MUSIIKKI

Timo Kalevi Forss: *The 69 Eyes*

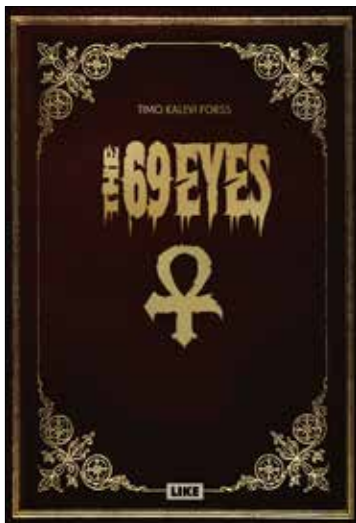
Laura Friman & Mikko Mattlar: *Kultaturbo – Suosikki-lehden tarina*

Pirjo Houni: *Sodan sellisti – Lukas Stasevskij ukrainalaisilla juurillaan*

Tiina Käpylä & Anna-Elena Pääkkölä: *Lailasta Almaan – Suomalaisten naisten populaarimusiikin historia*

Staci Robinson: *Tupac Shakur – Virallinen elämäkerta*

Jaana Semeri & Leena Virtanen: *Neitoperhot ja pahanhautajat – Naiset tekevät elokuvia*

TIMO KALEVI FORSS

The 69 Eyes

Like 2023

Helsingin vampyyreina tunnetut goottirockin legendat päästävät tavalliset kuolevaiset sisäpiiriin ja kertovat bändin yli 30-vuotisen menestystarinan. The 69 Eyes on toiminut samalla kokoonpanolla pidempään kuin mikään muu suomalainen yhtye ja on menestynyt niin Suomessa kuin ulkomaillakin.

SIVUMÄÄRÄ 416 • KIRJASTOLUOKKA 78

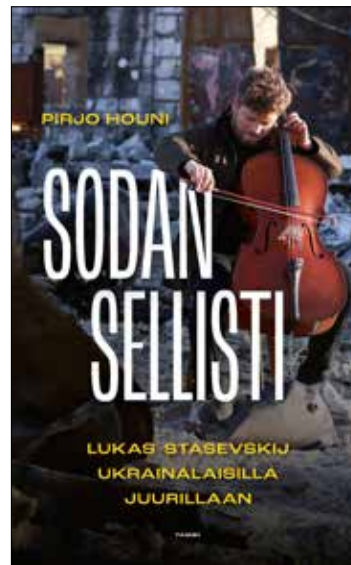
LAURA FRIMAN & MIKKO MATTLAR

Kultaturbo – Suosikki-lehden tarina

Johnny Kniga 2024

Suosikki oli nuorison suosima lehti vuosina 1961–2012. *Suosikki* kertoi musiikin ja nuorisomuodin uusimmat käänteet ja opasti ammatinvalintaan, seksuaalisuuteen ja muihin nuorten elämään keskittyviin aiheisiin. Teos kertoo *Suosikki*-lehden koko historian.

SIVUMÄÄRÄ 267 • KIRJASTOLUOKKA 90.2

PIRJO HOUNI

Sodan sellisti – Lukas Stasevskij ukrainalaisilla juurillaan

Tammi 2024

Lukas Stasevskij on Tampereella varttunut suomalais-ukrainalainen sellisti ja dokumentaristi, joka lähti etsimään itseään Ukrainaan juuri ennen Venäjän hyökkäyssotaa. Miksi Stasevskij päätti olla palaamatta Suomeen, millaista on soittaa sodan raunioissa ja miten taiteilijat voivat taistella Venäjää vastaan?

SIVUMÄÄRÄ 240 • KIRJASTOLUOKKA 99.1

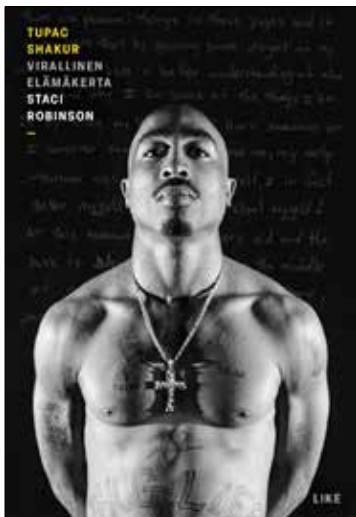
TIINA KÄPYLÄ & ANNA-ELENA PÄÄKKÖLÄ

Lailasta Almaan – Suomalaisten naisten populaarimusiikin historia

Into 2023

Teos kattaa suomalaisen populaarimusiikin historian 50-luvulta nykypäivään, tarkastellen vain ja ainoastaan naisten tekemää ja esittämää musiikkia. Miltä pop-musiikki näyttää naisnäkökulmasta ja miten naiset ovat muuttaneet suomalaista musiikkia? Kirja kertoo yli 70 naisartistin tarinan, joista osa pääsee ääneen ensimmäistä kertaa.

SIVUMÄÄRÄ 351 • KIRJASTOLUOKKA 78.1

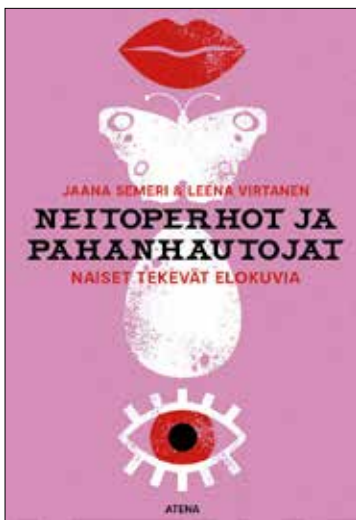
STACI ROBINSON

Tupac Shakur – Virallinen elämäkerta

Like 2024

Vuonna 1996 murhattu räppäri Tupac Shakur oli ristiriitainen taiteilija. Teos on intiimi kuvaus päiväkirjamerkintöjen ja lyriikoiden kautta muusikon elämästä. Tupac Shakur syntyi köyhiin oloihin, mutta sinnikkyytensä ja lahjakkuutensa ansiosta hän saavutti mittavan uran lyhyeksi jääneen elämänsä aikana.

ALKUTEOS *Tupac Shakur – the Authorized Biography* •
SUOMENNOS Yasir Gaily, Karri Miettinen & Ari Vääntänen •
SIVUMÄÄRÄ 445 • **KIRJASTOLUOKKA** 788.13, 78.993

JAANA SEMERI & LEENA VIRTANEN

Neitoperhot ja pahanhautoajat
– *Naiset tekevät elokuvia*

Atena 2023

Vielä 2010-luvulla vähäteltiin naisia, jotka tekivät elokuvia, eivätkä he saaneet hankkeilleen helposti rahoitusta. #Metoo sai aikaan muutoksen. Teos kertoo naisista, jotka tekevät elokuvia. He raivasivat itselleen tilaa ja puhuttelevat elokuviensa vahvoilla aiheilla.

SIVUMÄÄRÄ 225 • **KIRJASTOLUOKKA** 77.492, 777.921

URHEILU JA LIIKUNTA

Marika Lehto: *Laura Lepistö – Voittava mieli*

Satu Lidman: *Kaikkien oikeus liikkua – Kohti sukupuoli- ja kehotietoista liikuntakulttuuria*

Riina-Maria Metso: *Rivipelaja – Ammattiekkoilun kulissien takana*

Johanna Nordling: *Jalkapallon muotoinen Saksa*

Tiitu Takalo & Tiina Männistö-Funk: *Polkimilla – Nyt, ennen ja tulevaisuudessa*

Johanna Vierros & Sylvie Daoud: *Työt, jotka nostavat toisiaan – Cheer-urheilijoiden tie huipulle*

MARIKA LEHTO

Laura Lepistö – Voittava mieli

Tammi 2024

Henkilökuva Suomen menestyneimmistä taitoluistelijasta Laura Lepistöstä. Teos kertoo, kuinka Lepistö pääsi vaativan urheilulajin huipulle ja millaista Lepistön elämä on urheilu-uran jälkeen. Ajatuksia herättävä ja positiivinen kasvutarina on inspiroiva kuvaus menestyksestä, mielenrauhasta ja toipumisesta.

SIVUMÄÄRÄ 286 • KIRJASTOLUOKKA 79.12

SATU LIDMAN

*Kaikkien oikeus liikkua
– Kohti sukupuoli- ja keuhkotietoisuutta
liikuntakulttuuria*

Gaudeamus 2024

Liikunnan ilon saavuttaminen ei ole yksiselitteistä, vaikka ihmisen keho on tarkoitettu liikkumaan. Mitä vastauksia voimme löytää liikkumattomuuden ongelmaan suomalaisesta liikuntakulttuurista ja sen historiasta? Teos kannustaa luomaan uudenlaista liikuntakulttuuria, jossa kaikkien väestöryhmien suhdetta liikuntaan parannettaisiin ilman syrjiviä asenteita.

SIVUMÄÄRÄ 389 • KIRJASTOLUOKKA 79

RIINA-MARIA METSO

*Rivipelaaja – Ammattikiekkoilun
kulissien takana*

Atena 2024

Lehtien kansissa paistattelevat menestyneet jääkiekon pelaajat, mutta millaista on, kun jääkiekkoilija ei ole supertähti ja menestynyt NHL-pelaaja? Teos kertoo ammattikiekkoilijoiden kovasta kilpailusta menestyksen huipulle. Ääneen pääsevät entiset pelaajat, jotka kertovat menestyksestä, pettymyksistä, aivovammoista ja uran päättymisen jälkeisestä kriisistä.

SIVUMÄÄRÄ 250 • KIRJASTOLUOKKA 99.1

JOHANNA NORDLING

Jalkapallon muotoinen Saksa

Bazar 2024

Saksa on yksi jalkapallon kärkimaita, mutta millaista saksalainen futis todellisuudessa on? Viihdyttävä ja analyttinen teos kertoo asiantuntija-haastatteluiden kautta saksalaisen jalkapallon historiasta, kehityksestä ja Saksan noususta menestykseen jalkapallossa.

SIVUMÄÄRÄ 511 • KIRJASTOLUOKKA 79.31

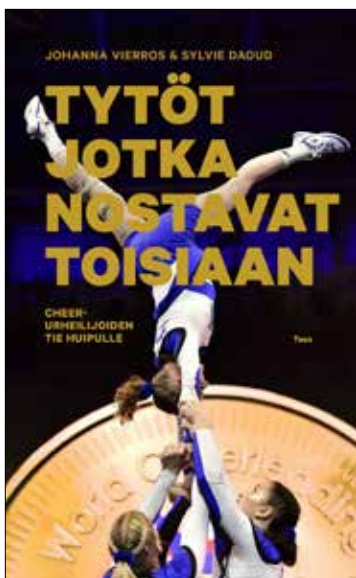
TIITU TAKALO & TIINA MÄNNISTÖ-FUNK

Polkimilla – Nyt, ennen ja tulevaisuudessa

Suuri Kurpitsa 2023

Tutkittuun tietoon perustuva sarjakuvateos kertoo pyöräilyn historiasta, nykyisyydestä ja tulevaisuudesta. Mitä tapahtui pyöräilylle, kun kaupunkia alettiin rakentaa autoilijoita varten yli 50 vuotta sitten? Millaisena liikenne ja kaupungit näyttävät pyöräilijän näkökulmasta ja mitä uusia mahdollisuuksia kaupunkisuunnittelu voi tarjota pyöräilijälle?

SIVUMÄÄRÄ 168 • KIRJASTOLUOKKA 85.32, 79.19

JOHANNA VIERROS & SYLVIE DAOUD

*Tytöt jotka nostavat toisiaan
– Cheer-urheilijoiden tie huipulle*

Teos 2023

Kilpacheerleading on vaativa naisten urheilulaji, jossa Suomen maajoukkue on voittanut maailmanmestaruuden neljä kertaa peräkkäin. Mitä erityistä lajiin liittyy? Huippu-urheilu vaatii fyysisen kunnon lisäksi mielenhallintaa. Teoksessa cheer-urheilijat kertovat kokemuksistaan ja jakavat vinkkejä stressinhallintaan ja pettymysten sietämiseen.

SIVUMÄÄRÄ 344 • KIRJASTOLUOKKA 79.2

HARRASTUKSET

Teija Alanko: *Nokkosvillaa & värttinänkehriä – Tarina tekstiilikäsityön historiasta*

Jouni Laaksonen: *Kainuun ja Koillismaan retkeilyopas*

Hannu S. Laine: *Suomalaisen metsästyksen tulevaisuus*

Molla Mills: *Garbage can-can – Pura, kierrätä, virkkaa*

Leena Paasio, Tove Jansson & Petteri Mattila: *Muumi – Venekirja*

Pinja Potasev & Linda Pajunen: *Pinjan meikkikirja*

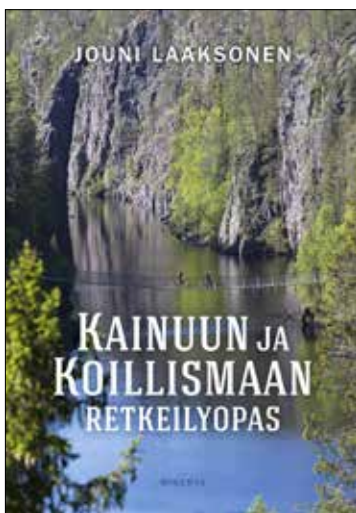
TEIJA ALANKO

Nokkosvillaa & värttinänkehriä
– Tarina tekstiilikäsityön historiasta

Vastapaino 2024

Teos ottaa lukijan mukaansa tutkimusmatkalle tekstiilikäsityön alkujuurille. Langan keksiminen on muuttanut ihmiskunnan historiaa: langasta voi tehdä melkein mitä tahansa. Käsityöt ovat osa suomalaista kulttuuriperintöä. Menneisyyden menetelmät johdattavat kuitujen ja teknikoiden kiehtoviin tarinoihin.

SIVUMÄÄRÄ 197 • KIRJASTOLUOKKA 677.5

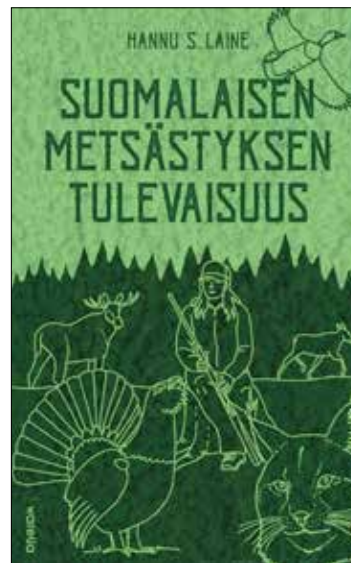
JOUNI LAAKSONEN

Kainuun ja Koillismaan retkeilyopas

Minerva 2024

Kainuulaisen retkeilytoimittajan opas esittelee Kainuun ja Koillismaan retkeilykohteita mini-vaelluksista useamman päivän vaellusretkiin. Teoksessa esitellään yli 60 kohdetta ja yli 130 yksittäistä reittiä. Kustakin reitistä on reittikuvaus, valokuvia ja kartta. Kohteita esitellään mm. Hossan, Oulangan, Syötteen ja Riisitunturin kansallispuistoista sekä Rukan ja Vuokatin matkailukeskusten reiteiltä.

SIVUMÄÄRÄ 320 • KIRJASTOLUOKKA 79.4

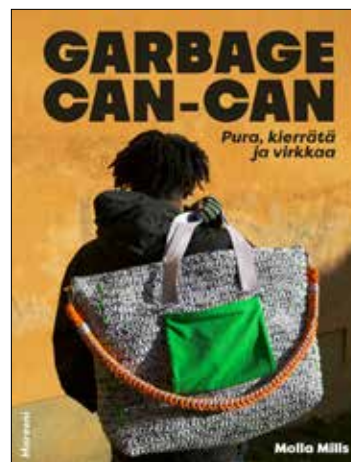
HANNU S. LAINE

Suomalaisen metsästyksen tulevaisuus

Warelia 2024

Suomessa on väkilukuun suhteutettuna valtava määrä metsästyksen harrastajia. Myös naisten osuus metsästyskortin lunastajista on kasvussa. Keskustelu metsästyksestä ja sen säätelystä herättää paljon mielipiteitä. Teos pyrkii antamaan keskustelun tueksi yleiskuvan metsästyksestä Suomessa ja kertomaan yleistajuisesti, miten metsästys on kehittynyt ja mihin suuntaan se todennäköisesti kehitty tulevaisuudessa.

SIVUMÄÄRÄ 106 • KIRJASTOLUOKKA 67.61

MOLLA MILLS

Garbage can-can

– Pura, kierrätä, virkkaa

Moreeni 2024

Kirpputorilöydöt ja omien kaappien perältä löytyvät tarpeettomat ja kulahtaneet vaatteet saavat uuden elämän käyttötuotteina: laukuina, asusteina ja sisustustavaroina. Helpot ohjeet tarjoavat vaihtoehdon pikamuodille oman näköisillä kierrätystekstiileillä, joilla erottua muista. Ostamisen sijaan vanhat vaatteet muuttuvat kangas-suikaleiksi ja langoiksi, joista saa persoonallisia tuotteita.

SIVUMÄÄRÄ 212 • KIRJASTOLUOKKA 65.433

LEENA PAASIO, TOVE JANSSON & PETTERI MATTILA

Muumi – Venekirja

WSOY 2024

Rakastetut Tove Janssonin muumit kuvittavat veneilyn käsikirjaa. Teos opastaa veneilyn perustiedon pariin. Tutuksi tulevat merimerkit, veneiden rakenteet, venetyypit, solmut ja sään vaikutukset veneilyyn. Esittelyssä ovat myös erilaiset vesillä liikkumisen muodot melonnasta purjehtimiseen.

SIVUMÄÄRÄ 131 • **KIRJASTOLUOKKA** 69.63

PINJA POTASEV & LINDA PAJUNEN

Pinjan meikkikirja

WSOY 2024

Tiktokista tuttu Pinja kertoo kaiken meikkaamisesta. Millainen meikki sopii kouluun tai juhliin? Pinja neuvoo helppojen vinkkien ja ihonhoitoneuvojen kera. Pinjan meikkikirja opastaa tekemään varjostukset, silmämeikin ja täydelliset kulmakarvat.

SIVUMÄÄRÄ 104 • **KIRJASTOLUOKKA** 59.31

ELÄMÄKERRAT

Leena Hirvonen & Katariina Laurila: *Heimopäällikön morsian*

Kati Häkkinen & Antti Helin: *Tuhansien hymyjen hotelli*

Antti Järvi: *Minne katosi Antti Järvi?*

Kertomus kadonneesta isoisoisästä ja luovutettuun Karjalaan jääneistä

Mariette Lindstein: *Pako kultista – 25 vuotta skientologia-liikkeen ytimessä*

Elliot Page: *Valokeilan vankina*

Lauri Ronkanen & Reijo Ronkanen:

Hälytysajossa – Elämää, kuolemaa ja palomies-ensihoidajan arkea

Salman Rushdie: *Veitsi – Mietteitä murhayrityksen jälkeen*

Salla Vuorikoski: *Poikkeuksellinen pääministeri – Sanna Marin*

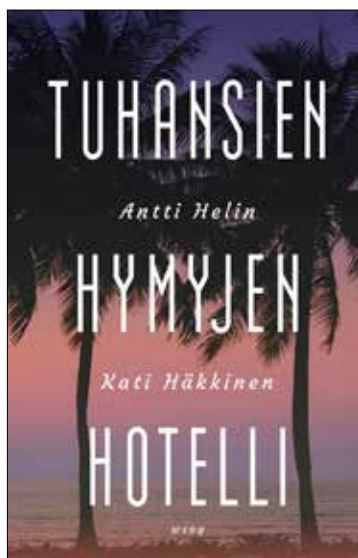
**LEENA HIRVONEN
& KATARIINA LAURILA**

Heimopäällikön morsian

Atena 2024

Mitä tapahtuu, kun suomalainen Katariina Laurila rakastuu tansanialaiseen heimopäällikköön? Teos on voimakas rakkaustarina kulttuurien kohtaamisesta. Rakkauden myrskyjen keskellä suomalaisnainen saa opetella afrikkalaista rentoa asennetta. Uuden edessä ollaan, kun valkoinen nainen nousee ensimmäisen kerran afrikkalaisten mediatalojen johtajaksi.

SIVUMÄÄRÄ 300 • KIRJASTOLUOKKA 99.1

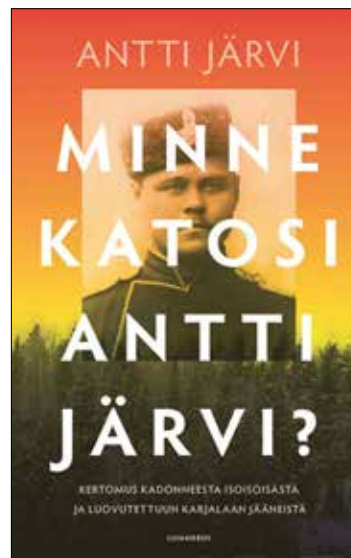
KATI HÄKKINEN & ANTTI HELIN

Tuhansien hymyjen hotelli

WSOY 2024

Kati Häkkinen lähti Savosta Thaimaahan ja perusti paratiisirannalle hotellin. Unelmien elämä ulkomailla paljastui epäonnen sarjaksi, kun hän sinnitteli luihun rakennuttajan, luonnonkatastrofien ja oman sairastumisen keskellä. Teos kuvaa vaikeaa taistelua, joka lopulta johti menestyneeseen hotellitoimintaan.

SIVUMÄÄRÄ 262 • KIRJASTOLUOKKA 99.16

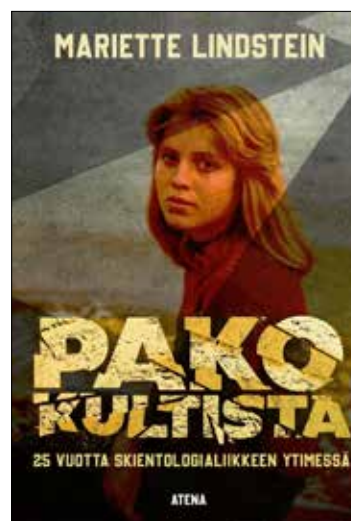
ANTTI JÄRVI

Minne katosi Antti Järvi? Kertomus kadonneesta isoisoisästä ja luovutettuun Karjalaan jääneistä

Gummerus 2023

Antti Järvi selvittää isoisoisänsä Antti Järven (s. 1882) tarinaa. Järvi jäi talvisodan jälkeen kotiinsa Jaakkimaan, Laatokan Karjalaan, kun muut lähtivät evakkoon. Sen jälkeen Järvestä ei enää kuultu mitään. Teos sanoittaa sodan jälkeisen Suomen mielenmaisemaa ja ihmisen tarvetta selvittää sukutaustaansa. Kirja sai vuoden 2023 tietokirjallisuuden Finlandia-palkinnon.

SIVUMÄÄRÄ 374 • KIRJASTOLUOKKA: 99.1

MARIETTE LINDSTEIN

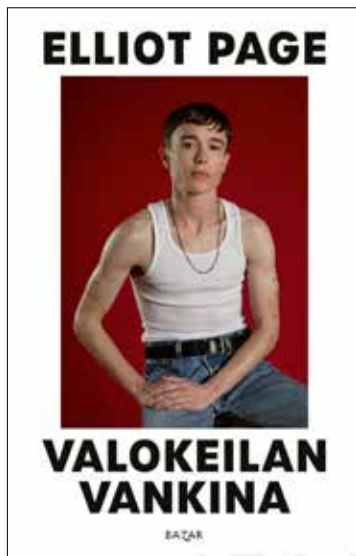
Pako kultista – 25 vuotta skientologia liikkeen ytimessä

Atena 2023

Mariette Lindstein kertoo omakohtaisen kokemuksensa kahden vuosikymmenen ajalta skientologia liikkeessä. Hän vaikutti skientologian lupauksista ja eteni liikkeen huipulle Kalifornian päämajaan. Pikkuhiljaa aivopesu sekä perheestä ja ulkomaailmasta eristäminen alkoivat käydä liian raskaiksi, ja hän pakeni skientologyhteisöstä.

ALKUTEOS *Lång väg hem – Mina 25 år i sekten* • **SUOMENNOS** Christine Thorel • **SIVUMÄÄRÄ 368 • KIRJASTOLUOKKA 99.1**

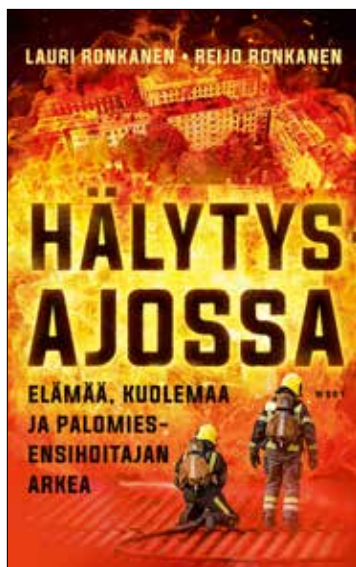
ELLIOT PAGE

Valokeilan vankina

Bazar 2023

Transnäyttelijä Elliot Pagen omaelämäkerrallinen kuvaus elämästä Hollywoodissa. Vuonna 2007 Page teki läpimurron elokuvassa *Juno*. Unelmien täyttymys menestyneenä elokuvatahtena merkitsi Pagelle myös ahdistusta, sillä hänen piti esittää julkisuudessa naista, vaikka hän ei tuntenut itseään naiseksi. Traumaa ei helpottanut Hollywoodin konservatiivinen kuva sukupuolista.

ALKUTEOS Pageboy • **SUOMENNOS** Pasi Jääskeläinen • **SIVUMÄÄRÄ** 319 • **KIRJASTOLUOKKA** 77.4983

LAURI RONKANEN & REIJO RONKANEN

Hälytysajossa – Elämää, kuolemaa ja palomies-ensihoitajan arkea

WSOY 2023

Reijo Ronkanen on eläköitynyt ylipalomies, joka on ollut mukana yli 20 000 hälytystehtävässä ja valittu Vuoden palomieheksi vuonna 1985. Hän on toiminut sekä palomiehenä että ensihoitajana ja nähnyt uskottomia tilanteita laidasta laitaan. Reijo ja hänen poikansa Lauri käsittelevät pelastajan ja ensihoitajan arkea ja sitä, mitä näiden vaativien ammattien hoitaminen todellisuudessa on.

SIVUMÄÄRÄ 309 • **KIRJASTOLUOKKA** 99.13

SALMAN RUSHDIE

Veitsi – Mietteitä murhayrityksen jälkeen

WSOY 2024

Menestyskirjailija Salman Rushdien omakohtainen kertomus murhayrityksestä 12.8.2022 ja siitä selviytymisestä. Rushdieta puukotettiin hengenvaarallisesti puhujatapahtumassa New Yorkin osavaltiossa. 30 vuotta aiemmin Iranin uskonnollinen johtaja langetti hänelle fatwan ja lupasi palkkion Rushdien murhasta. Rushdie käy väkivaltaa vastaan taiteen keinoin kuvaamalla hyökkäystä ja toipumistaan.

ALKUTEOS Knife – Meditations After an Attempted Murder • **SUOMENNOS** Maria Lyytinen • **SIVUMÄÄRÄ** 266 • **KIRJASTOLUOKKA** 86.5

SALLA VUORIKOSKI

Poikkeuksellinen pääministeri – Sanna Marin

WSOY 2024

Vuonna 2019 Sanna Marinista tuli Suomen historian nuorin pääministeri. Hän joutui johtamaan maata vaikeassa tilanteessa, jossa koronakriisi ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan aiheuttivat epävarmuutta. Sanna Marin herätti laajaa ihailua ulkomaita myöten mutta myös vastustusta. Teos selvittää, millainen johtaja Sanna Marin oli ja miten pääministeriys muutti häntä.

SIVUMÄÄRÄ 468 • **KIRJASTOLUOKKA** 99.1

MATKAILU

Harri Ahonen: *Muinaislinnat ja linnavuoret – Historiallisia retkikohteita*

Aino Frilander: *Los Angeles -esseet*

Fanni Koliseva: *Korean syndrooma – Matka K-draaman ja K-popin kääntöpuolelle*

Jouni Laaksonen & Päivi Mattila: *Pitkät vaellukset – Kuukausiksi retkelle*

Helena Liikanen-Renger: *Koti-ikävä, rebonjour*

Anna-Katri Rähä: *Menolippu kaikkialle – Yksinmatkaaajan käsikirja*

MATKAILU

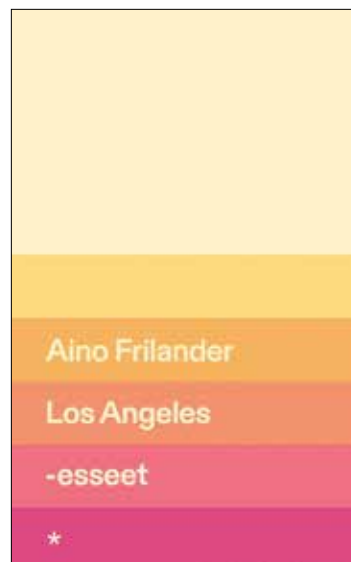
HARRI AHONEN

Muinaislinnat ja linnavuoret
– *Historiallisia retkikohteita*

SKS 2024

Kuvitettu teos opastaa Suomen pronssi- ja rautakautisten linnojen luo. Teos esittelee yli 80 muinaislinnaa Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Hämeessä, Kymessä, Pirkanmaalla, Satakunnassa, Etelä-Savossa ja Etelä-Karjalassa. Linnavuorilla oli tärkeä tehtävä turvallisuudessa ja puolustuksessa erityisesti myöhäisrautakauden viikinkiajalla, jolloin ryöstöretket olivat yleisiä.

SIVUMÄÄRÄ 110 • KIRJASTOLUOKKA 79.4

AINO FRILANDER

Los Angeles -esseet

Kosmos 2023

Ikonisen kaupungin ydintä etsivässä essee-kokoelmassa kierretään Los Angelesin kaduilla, nostalgisoidaan ja tutkitaan amerikkalaisten kirjailijoiden suhdetta Yhdysvaltojen länsirannikkoon. Millainen kaupunki on mielikuvien takana? Teos havainnoi todellisuutta pandemian ja maastopalojen tukahduttamassa Kaliforniassa.

SIVUMÄÄRÄ 167 • KIRJASTOLUOKKA 84.2

FANNI KOLISEVA

Korean syndrooma – Matka K-draaman ja K-popin kääntöpuolelle

Gummerus 2024

Nuorena Fanni Koliseva fanitti K-popia, ja nuorena aikuisena hän muutti Koreaan opiskelemaan. Teos kuvaa kulttuurishokkia ja sopeutumista uuteen kulttuuriin. Onko suomalaisella ja korealaisella yhteiskunnalla mitään yhteistä? Koliseva avaa tarkkanäköisesti korealaisen yhteiskunnan eri osa-alueita.

SIVUMÄÄRÄ 287 • KIRJASTOLUOKKA 48.18, 99.1

JOUNI LAAKSONEN & PÄIVI MATTILA

Pitkät vaellukset – Kuukausiksi retkelle

SKS 2024

Opaskirja pitkille vaelluksille antaa selkeät ohjeet matkojen suunnitteluun, reittien pohtimiseen ja retken toteutukseen. Henkilöhaastattelut kertovat 14 vaellusreitistä. Lisäksi kerrotaan lyhyemmin yli 50 vaellusreitistä Suomessa ja ulkomailla. Teoksessa vaelletaan patikoiden, meloen ja pyöräillen.

SIVUMÄÄRÄ 224 • KIRJASTOLUOKKA 79.4

HELENA LIIKANEN-RENGER

Koti-ikävä, rebonjour

Atena 2023

Helena Liikanen-Rengerin omakohtainen kertomus perheen muutosta Yhdysvalloista takaisin Ranskaan. Muutos tuntuu vaikealta kuin aina olisi välitilassa, irrallinen, eikä mikään koti ole ainoa koti. Teos pureutuu jatkuvaan koti-ikävään, kun ympäristöön ja yhteisöön sopeutuminen on vaikeaa.

SIVUMÄÄRÄ 247 • KIRJASTOLUOKKA 32.21

ANNA-KATRI RÄIHÄ

Menolippu kaikkialle – Yksinmatkaajan käsikirja

Otava 2024

Matkustusopas jokaiselle yksin matkustamisesta haaveilevalle. Anna-Katri Räihä on ensimmäinen suomalainen nainen, joka on vierailut maailman jokaisessa maassa. Teos ammentaa Räihän matkoista joka puolelta maailmaa Kolumbian sademetsistä Afganistanin vuoristoon.

SIVUMÄÄRÄ 220 • KIRJASTOLUOKKA 40.7

RUOKA

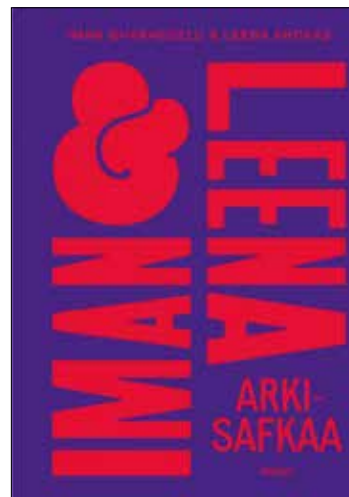
Iman Gharagozlu & Leena Ahokas: *Iman ja Leena – Arkisafkaa*

Hanna Himanka: *Kauhan tasapaino – Ruokamuistelmani*

Ritva Kylli: *Ruokaa reissussa – Suomen matkaruokahistoria kuivalihasta laivabuffettiin*

Leeni Viio: *Hyvää tekevät herkut – Koko perheen makupaloja ilman lisättyä sokeria*

RUOKA

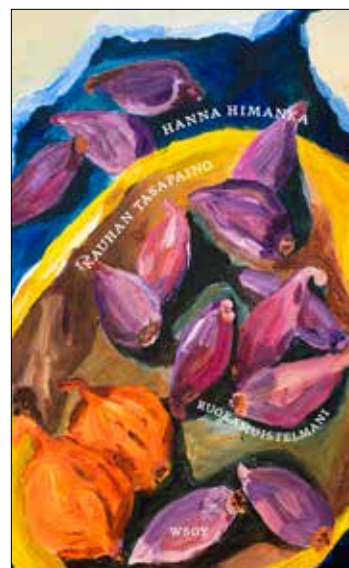
IMAN GHARAGOZLU & LEENA AHOKAS

Iman ja Leena – Arkisafkaa

WSOY 2023

Arkisafkaa on keittokirja hetkiin, jolloin ei huvitaisi tehdä ruokaa eikä oikein tiedä, mitä ruokaa tekisi. Imanin ja Leenan yli 70 arkiruokareseptiä on jaoteltu vuodenaikojen mukaan sesongin mukaisilla raaka-aineilla. Mutkattomat ohjeet ovat helppoja, mutta mausta ei tingitä.

SIVUMÄÄRÄ 205 • KIRJASTOLUOKKA 68.2

HANNA HIMANKA

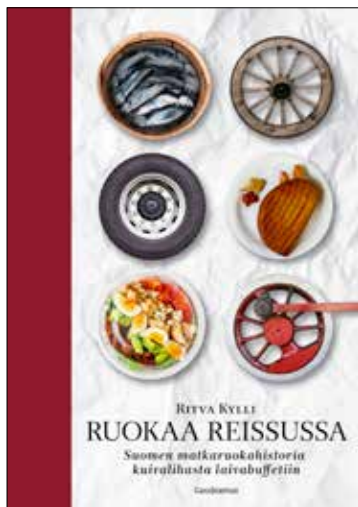
Kauhan tasapaino – Ruokamuistelmani

WSOY 2024

Kokki Hanna Himanka avaa ruokamuistelmissaan omia ruokamuistojaan. Lapsuuden ruokamuistot liittyvät mummolan lettuihin ja metsäeväisiin. Muutto Helsinkiin avasi ovet kulinarismiin ja runsaaseen ravintolatarjontaan, ja äitinä hän haluaa tarjoilla lapsilleen ikimuistoisia ruokakokemuksia. Himangan ruokamuistoihin liittyvät kaikki tunteet: ilo, raivoisa riitely ja ärtymyskin.

SIVUMÄÄRÄ 315 • KIRJASTOLUOKKA 99.1

RITVA KYLLI

Ruokaa reissussa – Suomen matkaruokahistoria kuivalihasta laivabuffettiin

Gaudeamus 2024

Katsaus suomalaisen matkailuruokailun historiaan. Millaista ruokaa matkalle on otettu mukaan, kun on kuljettu jalkaisin, junalla, laivalla tai poikettu huoltoaseman kahvilassa? Matkoilla voi kokea uusia ruokaelämyksiä, kuten rapujen maistelemisen ruotsinlaivalla.

SIVUMÄÄRÄ 490 • **KIRJASTOLUOKKA** 68.2

LEENI VIIO

Hyvää tekevät herkut – Koko perheen makupaloja ilman lisättyä sokeria

Atena 2024

Teos valottaa, mitä maukkaita ja ihania herkkuja voi valmistaa ilman sokeria. Reseptejä on mm. bataattipannukakkuihin, porkkana-mantelimuffineihin, banaanikookoskekseihin ja kaakaotryffeleihin. Reseptien lisäksi teoksessa on mm. tietoa terveellisen ruokavalion tukemiseen.

SIVUMÄÄRÄ 153 • **KIRJASTOLUOKKA** 59.34

ESSEET

Antti Arnkil: *Seurauksia*

Noora Dadu: *Roolitus*

Annamari Huovinen: *Hankala eläin – Esseitä lajien kohtaamisista*

Merete Mazzarella: *Luottamisen taito – Rakkaudesta ja muista tunteista*

Tuukka Sandström: *Tappio tai kuolema – Esseitä*

Kari Tarkiainen: *Täikää ilmassa – Esseitä vanhasta ja nykyisestä Virosta*

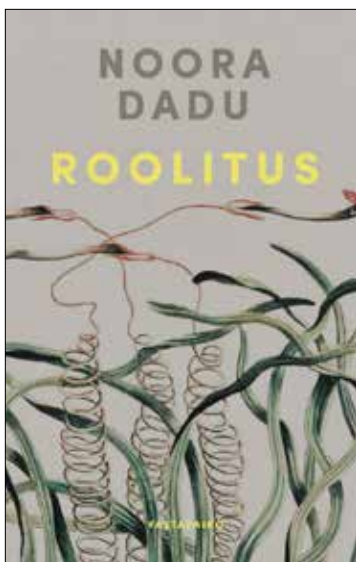
ANTTI ARNKIL

Seurauksia

Siltala 2024

Antti Arnkilin neljäs esseekirja käsittelee planeetan kestävyysrajoja, energiaa, ylikulutusta ja meneillään olevaa monikriisiä. Vapaamuotoiset essee pohtivat muun muassa fossiiliriippuvuutta, tuhlausta, luontokatoa, aktivismia ja toivoa.

SIVUMÄÄRÄ 200 • KIRJASTOLUOKKA 84.2

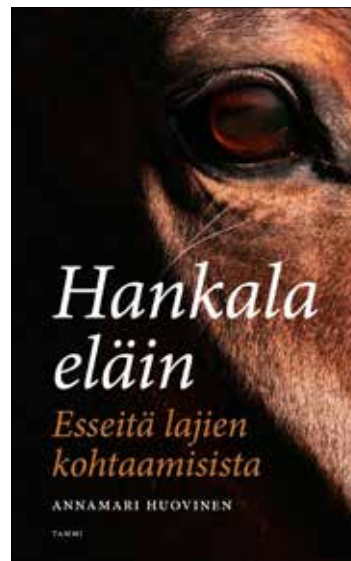
NOORA DADU

Roolitus

Vastapaino 2024

Näyttelijä Noora Dadun omakohtainen esseeteos pohtii syrjintää näyttämö- ja elokuva-alan roolituksissa. Ei-valkoiset, sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen edustajat, vammaiset ja kielivähemmistöihin kuuluvat jäävät syrjään rooleista, koska käsikirjoituksissa ei ole tilaa vähemmistön roolihenkilöille.

SIVUMÄÄRÄ 393 • KIRJASTOLUOKKA 77.11

ANNAMARI HUOVINEN

Hankala eläin – Esseitä lajien kohtaamisista

Tammi 2024

Eläimet ovat ihmisten ja talouden armoilla. Esseeteoksessaan Huovinen pohtii metsästyksen motiiveja, luonnonvaraisten eläinlajien katoa ja lemmikkieläinbisnestä. Ihmiset ja eläimet ovat kietoutuneessa suhteessa, jota ihmiset hallitsevat käyttämällä valtaa kaikkiin eläinlajeihin.

SIVUMÄÄRÄ 310 • KIRJASTOLUOKKA 50.11

MERETE MAZZARELLA

Luottamisen taito – Rakkaudesta ja muista tunteista

Tammi 2024

Esseeteoksen aiheina ovat rakkaus, kehoisuus ja halu kirjallisuuden näkökulmasta. Mazzarella tarkastelee romanttista viihdekirjallisuutta, self help -kirjoja ja taideproosaa. Teoksessa todetaan, että rakkauden olemus, parisuhde ja nettideittailu vaativat haavoittuvuutta ja luottamusta.

SIVUMÄÄRÄ 195 • KIRJASTOLUOKKA 99.11

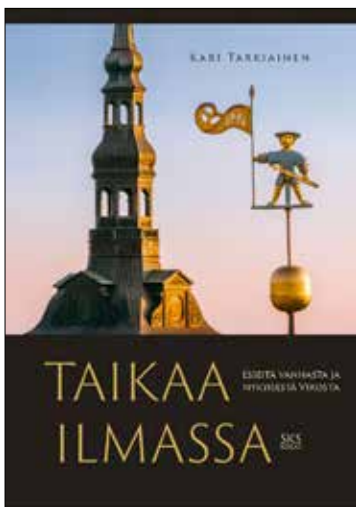
TUUKKA SANDSTRÖM

Tappio tai kuolema – Esseitä

Avain 2024

Teos on kokoelma esseitä viihteestä ja elämästä. Sandströmin teksteissä on omakohtaisia koulu-kiusaamisen kokemuksia, joita hän käsittelee Iida Rauman *Hävitys*-teoksen kautta. Mukaan pääsevät myös *Karate Kid*, *Karamazovin veljekset*, David Bowien kuolema, ChatGPT ja *Game of Thrones*.

SIVUMÄÄRÄ: 157 • KIRJASTOLUOKKA 700

KARI TARKIAINEN

Taikaa ilmassa – Esseitä vanhasta ja nykyisestä Virosta

SKS 2024

Teos koostuu kulttuurihistoriallisista esseistä Viron historiasta ja nykypäivästä. Viron historiaan kuuluu dramaattisia käännteitä, kuten uudelleen itsenäistyminen, josta syntyi virolainen patriotismi. Esseissä näkyvät viron sukukielisyys suomen kanssa, Baltian saksalaisten vaikutukset Viroon ja virolainen kulttuuriperinne.

SIVUMÄÄRÄ: 148 • KIRJASTOLUOKKA 97.21

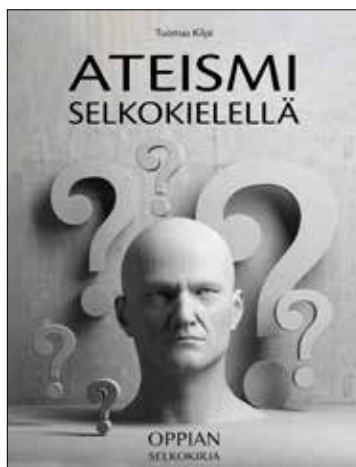
SELKOKIRJAT

Tuomas Kilpi: *Ateismi selkokielellä*

Laura Saari: *Anne Frank – Elämä ja päiväkirja*

Helena Telkänranta & Silja Vuorikuru: *Millaista on olla eläin?*

Atte Virolainen, Margareeta Häkkinen & Riikka Tuohimetsä:
Lääkäri Atte – Selviytymisopas elämään

TUOMAS KILPI

Ateismi selkokielellä

Oppian 2023

Ensimmäisessä Suomessa julkaistussa ateismita kertovassa selkokirjassa käsitellään sitä, mitä ateismi on ja mitä sen historiaan sisältyy. Ateistit eivät usko jumalaan, ja monet heistä pitävät uskontoja jopa haitallisina ihmiskunnalle. Helppolukuisessa kirjassa kerrotaan ateismin pääpiirteistä ja historiasta.

SIVUMÄÄRÄ 76 • KIRJASTOLUOKKA 21

LAURA SAARI

Anne Frank – Elämä ja päiväkirja

Oppian 2023

Anne Frankin päiväkirja on yksi historiamme kuuluisimmista ja luetuimmista teoksista. Nyt Anne Frankin elämästä voi lukea ensimmäistä kertaa myös selkosuomeksi. Annen perhe joutui piiloutumaan ullakolle, kun natsi-Saksa alkoi vainota juutalaisia. Millaista oli nuoren juutalaistyön elämä ja mitä havaintoja hän teki lähipiiristään?

SIVUMÄÄRÄ: 64 • KIRJASTOLUOKKA 99.1

HELENA TELKÄNRANTA & SILJA VUORIKURU

Millaista on olla eläin?

SKS 2024

Selkomukautus eläinten käyttäytymistieteen tohtorin tietokirjasta kertoo eläinten mielen toiminnasta. Kokevatko eläimet tunteita, leikkivätkö eläimet ja millainen on eläinten kyky oppia uusia asioita? Kirjan avulla oppii ymmärtämään eläimiä paremmin ja saa lukea monista eläinten kyvyistä, joita ihmisillä ei ole.

SIVUMÄÄRÄ 238 • KIRJASTOLUOKKA 58

ATTE VIROLAINEN, MARGAREETA HÄKKINEN & RIIKKA TUOHIMETSÄ

Lääkäri Atte – Selviytymisopas elämään

Otava 2024

Somesta tuttu vankilalääkäri Atte Virolainen oli nuoruudessaan häirikkö, mutta opiskeli myöhemmin pelastajaksi ja lääkäriksi. Miten nuori Atte onnistui kääntämään elämänsä suunnan, ja mitä neuvoja hänellä on jakaa nykynuorille, joilla on vaikeuksia sopeutua? Selkomukautettu teos kertoo päihteiden ja rikollisuuden haitoista ja sisältää kymmenen neuvoa hyvään elämään.

SIVUMÄÄRÄ 229 • KIRJASTOLUOKKA 17.3

MISTÄ LISÄTIETOA?

Kirjaesittelyjä ja kritiikkejä

KIRJASAMPO.FI/TIETOKIRJALLISUUS

Sivustolla esitellään tietokirjallisuutta ja julkaistaan tietokirjallisuuteen liittyviä uutisia.

LUKEMO.FI

Lukemo esittelee uusia lasten- ja nuortenkirjoja.

Kirjoja voi myös etsiä hakutoiminnolla aiheen tai lajin mukaan.

LUKULOMA.FI/KIRJAVINKKIKONE

Kirjavinkkikoneesta voi arpoa itselleen lukuvinkkejä. Lukuloma on kirja-alan yhteinen kampanja, joka kannustaa lapsia, nuoria ja perheitä tarttumaan kirjaan koulujen syyslomalla.

LUKUFILIS.FI

Lukufilis on nuortenkirjallisuuteen keskittyvä verkkolehti, joka esittelee ajankohtaisimmat kirjat, kirjailijat ja ilmiöt. Lehteä tekevät 13–19-vuotiaat ympäri Suomea.

Tietokirjakustantaja

KUSTANTAJAT.FI

Kotimaisten kaupallisten kustantajien, Suomen Kustannusyhdistyksen jäsenten, esittelyt.

Kustantajien omilla sivuilla voi tutustua kirjauutuuksia esitteleviin katalogeihin.

Kirjastoja

KIRJASTOT.FI

Portaalista löytyvät kaikki Suomen – niin kuntien kuin oppilaitosten – kirjastot.

Antikvariaatteja

ANTIKKA.NET

ANTIKVAARI.FI

ANTIKVARIAATTI.NET

FINLANDIAKIRJA.FI

Kirjoja voi etsiä antikvaarisista kirjakaupoista myös verkossa.

Tietokirjoja kouluun! -lukuvinkkikatalogit auttavat löytämään ajankohtaisia ja kiinnostavia tietokirjoja. Käsillä olevan katalogin kirjat sopivat erityisesti yläkouluun ja toiselle asteelle, ja katalogi on sarjassaan viides tietokirjallisuusvihkonen. Kaikki katalogit ovat saatavilla myös sähköisesti Suomen tietokirjailijat ry:n verkkosivuilla.

Vihkosessa esitellään yli sata kirjaa. Mukaan on poimittu ajankohtaisia ja tuoreita kirjoja, jotka ovat saatavilla hyvin varustelluista kirjakaupoista, kirjastoista ja antikvariaateista. Mukana on monenlaisia tietokirjoja, mikä antaa kattavan kuvan tietokirjallisuuden eri lajeista. Kirjat on ryhmitelty eri aihealueiden mukaan, ja lisäksi katalogin alussa on valmiita tehtäviä, joita voi käyttää apuna tietokirjallisuutta käsiteltäessä.

Tietokirjoja kouluun! -katalogi esittelee tietokirjallisuuden moninaisuutta, kannustaa lukemaan ja siitä on iloa kaikille lukuvinkkejä kaipaaville.

Lukuvinkkikatalogin sähköinen versio on Suomen tietokirjailijat ry:n verkkosivuilla www.suomentietokirjailijat.fi.